26-9-56/5

EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1956 no. 5.

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad op Woensdag 26 September 1956 des avonds om acht uur.

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

VOORZITTER: mr L.C.Kwartsz, Gezaghebber.

TEGENWOORDIG: de leden J.A.Croes, P.Croes, D.G.Croes, C.A.Eman, O.S. Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, Th.J. Figaroa, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck,

W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, A.Werleman, I.E. Faneyte, F.S.Kelly en F.B.Tromp, alsmede de heer I.S. de Cuba, Gedeputeerde.

SECRETARIS: L.C.M.Kerstens, secretaris van het eilandgebied.

AFWEZIG: het lid M. de Cuba.

De Voorzitter opent de vergadering.

1. Goedkeuring der notulen van de openbare vergadering van 29 Mei 1956.

De notulen van de openbare vergadering van 29 Mei 1956 worden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

2. Ingekomen stukken:

a. Brief d.d. 29 November 1955 van de leden van de Raad F.Kelly, O.Croes en F.Laclé aan de Voorzitter van de Eilandsraad, houdende verzoek aan het Bestuurscollege de mogelijkheid te bestuderen van gebruik van de Papiamentse taal in de vergaderingen van de Eilandsraad (Ag.no. 1956/1114; bijlage 1956 no. 54).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

b. Afschrift van het besluit van het Bestuurscollege d.d. 28 April 1956 no. 621 tot ontslagverlening aan leden van de Commissie Openbaar Vervoer en benoeming van nieuwe leden dier Commissie.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

c. Brief van de Voorzitter van de Eilandsraad d.d. 31 Mei 1956 no. 5346, houdende bericht dat de heer I.S. de Cuba de voorgeschreven eed heeft afgelegd en zijn betrekking van gedeputeerde heeft aanvaard, en tot aanbieding van de stukken, bedoeld bij de artikelen 47 en 9 van de Eilandenregeling.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1956 no. 5.

Behoort bij

NOTULEN

van de openbare vergadering van de Eilandsraad op Woensdag 26 September 1956 des avonds om acht uur.

Verbeteringen:

1. De eerste regel van blz. 5 - 232: "Post 186 A wordt aangenomen met 6 stemmen vóór en 14 stemmen tegen."
   moet luiden: "Post 186 A wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen."

2. De eerste regel van blz. 5 - 233: "Post 186 H wordt aangenomen met 6 stemmen vóór en 14 stemmen tegen."
   moet luiden: "Post 186 H wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen."

3. In de nummering der bladzijden zijn de nummers 194 en 195 abusievelijk overgeslagen. De volgorde der bladzijden: 193, 196 enz. is evenwel juist.

Oranjestad, 19 November 1956.

De Secretaris van het eilandgebied Aruba,

L.Kerstens.

d. Ontwerp-eilandsverordening nopens instelling, het beheer en de exploitatie van de vrije zone van Aruba (Ag.no. 620, bijlage 1956 no. 41).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

e. Brief van het Bestuurscollege d.d. 5 Juni 1956 no. 5551, betreffende de vervanging van de secretaris gedurende diens afwezigheid, met ingang van 8 Juni 1956.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

f. Afschrift van het besluit van het Bestuurscollege d.d. 22 Juni 1956 no. 5681, houdende ontslagverlening aan de heer N.Figaroa als secretaris van de Commissie Openbaar Vervoer en benoeming als zodanig van de heer F.J.Tromp.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

g. Voorstel van het Bestuurscollege d.d. 12 Juli 1956 no. 5114, betreffende overdracht van grond aan het Land ten behoeve van de bouw van het landslaboratorium en de dienstwoning voor de chef van het laboratorium (Bijlage 1956 no. 43).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

h. Afschrift van het besluit van het Bestuurscollege d.d. 1 Augustus 1956 no. 7532, regelende de vervanging van de Gedeputeerden.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

i. Brief van het Bestuurscollege d.d. 4 September 1956 no. 2566, betreffende de wettelijke aansprakelijkheid voor op de luchthaven ontstane schade (Bijlage 1956 no. 51).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

j. Brief van de Directeur van het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen, datum postmerk, waarbij ter kennisneming wordt aangeboden het verslag omtrent het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen over het jaar 1955.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

k. Brief van de Directeur van het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen, datum postmerk, waarbij ter kennisneming wordt aangeboden de 2e wetenschappelijke balans van het Gouvernementswerkliedenpensioenfonds, naar de toestand per 31 December 1953.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

l. Ontwerp-eilandsverordening, houdende algemene regelen bij orkaangevaar en soortgelijke omstandigheden (Verordening Orkaangevaar Aruba)(Ag.no. 8484; bijlage 1956 no. 55).

De heer F.V.LACLE: Mijnheer de Voorzitter, zou het mogelijk zijn dit ingekomen stuk heden avond te behandelen? Volgens mij is dit een belangrijk stuk.

De VOORZITTER: Ik ben het volkomen met U eens en ik heb ook haast met dit stuk, maar het reglement van orde schrijft nu eenmaal voor, dat dit eerst naar de afdelingen moet. Ik zou het ook graag zo spoedig mogelijk behandeld hebben. Laten we hopen, dat er spoedig weer een afdelingsvergadering gehouden wordt.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

3. <u>Brief van het Bestuurscollege d.d. 4 September 1955 no. 6533, betreffende verbouwing van de Generaal Abraham de Veerschool (Bijlage 1955 no. 36).</u>

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt de gevraagde toestemming verleend.

4. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor het dienstjaar 1955 (8ste wijziging) (Ag.no. 7574; bijlage 1956 no. 47).

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of ik het goed begrijp, maar ik meen, dat toen bij de Eilandsraad ingediend werd de 7de wijziging van de begroting voor 1955 door het Bestuurscollege beloofd werd, dat dit de laatste wijziging zou zijn. Er staat in de stukken: "Deze wijziging, die tevens de laatste zal zijn van de begroting voor 1955, enz.".

De VOORZITTER: Er stond "7e" op het stuk, maar dat moest zijn: "8e"; dat is een tikfout.

De heer C.A.EMAN: Dan is het goed. Daarom vatte ik het niet goed.

Overgegaan wordt tot de artikelsgewijze behandeling.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen, onderdeel I, de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:

Titel A. Gewone Dienst:

Ontvangsten:

35,

Uitgaven:

78, 102, 174, 202A. 248, 610, 736, 754, 760, 820A, 916, 1160, 1190, 1382;

Titel B. Kapitaaldienst:

Ontvangsten:

1, 1A, 1B, 7A, 11A, 13, 17A, 19A, 21A, 23A, 27A, 35A, 43A, 47A, 53A, 53B, 63A, 65A, 65B, 67B, 69A, 73A, 77, 35B, 3, 5,

Uitgaven:

2, 4B, 12, 12A, 16, 16A, 22, 32, 30B, 36A en 36C.

Post 44.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, deze post gaat over de aanschaffing van een inrichting tot verwerking van slachtafvallen. Het was de bedoeling om zo gauw mogelijk de slachtafvallen niet meer op Boca Mahos te storten. Indertijd had het Bestuurscollege een voorstel tot verwerking van die slachtafvallen. De heer Irausquin had voorgesteld om een z.g. verbrandingsoven voor slachtafvallen te plaatsen. Maar tot nu toe is daarvan niets terecht gekomen. Ik vraag me af, is het Bestuurscollege wel ernstig van plan iets te doen in deze richting? Of wil men deze toestand handhaven? Ik vind het vreemd, dat het Bestuurscollege in de memorie van antwoord zegt, dat het deze kwestie een beetje voorzichtig aanpakt, Mijnheer de Voorzitter, dat vind ik zelfs een beetje komisch, want aan de andere kant gooit en smijt men met grote bedragen. En nu het gaat om een klein bedrag, om een ongewenste toestand te verbeteren, doet men maar niets. Ik zou gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen, wanneer er wel iets aan gedaan wordt.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, heeft U de memorie van antwoord gelezen? Onder "post B - 44" staat: "Het plan voor de bouw van een inrichting tot verwerking van slachtafvallen werd indertijd voorgedragen door het toenmalige Hoofd van de Veterinaire Dienst. Verdere bestudering van dit plan en nadere adviezen, o.m. van het tegenwoordige waarnemend Hoofd van de Veterinaire Dienst, hebben doen zien, dat aan de uitwerking daarvan meer problemen zijn verbonden dan aanvankelijk werd verondersteld. Voorzichtigheid in de uitvoering werd daarom geboden geacht en voorshands bleef die dan ook achterwege.

De heer A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, maar daarmede zijn we er nog niet. Kan het Bestuurscollege zeggen , wanneer dit geval voor elkaar zal komen?

De VOORZITTER: Dat is moeilijk te zeggen. We hebben twee adviezen,

twee tegenstrijdige adviezen, van deskundigen. U moet ons tijd geven om deze adviezen te bestuderen en uit te maken, wat we zullen gaan doen. Vergeten hebben we de zaak niet.

Post B - 44 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:

46, 48, 48A, 54, 54A, 58, 60, 62, 64, 64A, 66, 68A, 68C, 68F, 70B, 70E, 72A, 74, 76, 80, 80A, 82, 84B, 86, 86A, 90, 90A, 92, 92A, 102, 102, 102A, 106A, 108A, 110, 110, 110, 114F, 116, 124, 126C, 126A en 128.

Post 128A.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege zegt, dat eventuele aanschaffing suppletoir zal worden opgebracht en dat de invoering van deze waterkoelers nader dient te worden bekeken. We achten, dat het Bestuurscollege ruimschoots de tijd heeft gehad om het een en ander te bestuderen en we zien dan ook met belangstelling uit, wanneer het Bestuurscollege de waterkoelers op de verschillende scholen zal plaatsen. We hopen, dat op de eerste suppletoire begroting voor het jaar 1957 de nodige gelden, enz. zullen worden opgebracht. Indertijd, herinner ik mij, heeft men gezegd, dat het voorstel niet langer kon worden uitgesteld, en zo spoedig mogelijk moest worden verwezenlijkt. Men heeft nu ruimschoots de tijd gehad, Mijnheer de Voorzitter, en er is nog niets van terechtgekomen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik kan me aansluiten bij hetgeen door de heer Werleman is aangevoerd. Er was toen het betrekkelijke voorstel in deze Raad in behandeling werd gebracht, spoed aanwezig om deze waterkoelers aan alle scholen van de districten te geven. Verscheidene leden hebben toen betoogd, Mijnheer de Voorzitter, dat de kinderen warm water moesten drinken en er werd bij het Bestuurscollege aangedron-

gen om spoed achter de zaak te zetten. Ik wil ook het verzoek doen, dat het Bestuurscollege zo spoedig mogelijk op de suppletoire begroting de nodige bedragen plaatst en dat het plan zo spoedig mogelijk zal worden uitgevoerd.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, de indruk wordt gevestigd, als of dit Bestuurscollege indertijd heeft beloofd om de waterkoelers te plaatsen. Ik wil even de zaak recht zetten en zeggen, dat dit geenszins het geval is. Het was tijdens de vorige bestuursperiode, dat onze fractie er op aandrong, om waterkoelers op de scholen te plaatsen, maar geenszins met spoed. En ik herinner mij nog, dat de gedeputeerde van de overkant gezegd heeft, dat het niet gezond was voor kinderen om afgekoeld water te drinken. Ik zie dus niet in waarom nu juist die andere kant zulk een haast heeft met deze waterkoelers. Ik geloof, dat wij vertrouwen kunnen hebben, dat dit Bestuurscollege de waterkoelers zal plaatsen, wanneer nodig. Ik dank U wel.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Finck daar zoëven heeft gezegd, is niet juist. De waterkoelers zijn op de begroting voor 1955 gebracht op ons voorstel. Het voorstel werd niet uitgevoerd, omdat het nog niet helemaal was uitgewerkt. Het was, de partij aan de andere kant, die zich de eer toeeigende om te zeggen: Wij hebben het gedaan! Nu heeft ze de kans om het voorstel uit te voeren en nu wil ze haar belofte niet vervullen. Wat gebeurt nu? Wat doet nu het Bestuurscollege voor de kinderen?

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dat is een grote onwaarheid. Ik zal dit met naam en toenaam bewijzen. De heer Felipe Tromp zat daar als Gedeputeerde en aan deze kant is het voorstel gedaan. De U.N.A.-fractie zat toen aan deze kant; het lid Milo Croes is toen opgestaan om, toen ik voorstelde om de scholen van de districten te voorzien van waterkoelers, omdat de kosten te hoog waren voor alle scholen, met een amende-

ment gekomen op alle scholen. Maar de U.N.A.-gedeputeerde, de heer Tromp, heeft toentertijd afgeraden, vanwege de gezondheid van de kinderen, om waterkoelers op de scholen te plaatsen. Toen zat onze fractie nog niet achter de bestuurstafel. Ik dank U.

De heer O.CROES: Als ik het goed begrijp, zullen de waterkoelers toch op die scholen geplaatst worden?

De VOORZITTER: Voorlopig ligt dat in de bedceling. Deze zaak is nog niet helemaal bekeken. Er is inderdaad een tegenstrijdigheid tussen behoefte aan koud water en de mogelijkheid van nadeel berokkenen aan de gezondheid van kleine kinderen, die verhit van het spelen ineens koud water drinken. Het tweede punt is, dat de waterkoelers zodanig zijn dat, laten we zeggen, maximaal 10 of 12 kinderen koud water kunnen drinken; het 13de kind krijgt eenvoudig weer warm water. Ze zijn niet in staat om bijvoorbeeld 50 kinderen koud water te geven. Dat zijn bezwaren, die we nog aan het bekijken zijn. Wanneer de bezwaren overkomen kunnen worden, zullen wij wel tot plaatsing overgaan.

De heer O.CROES: Het bedrag van f. 59.000,-- wordt opgebracht op de begroting voor 1956?

De VOORZITTER: Dat wordt afgevoerd en P.M. geraamd.

De heer O.CROES: Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

Post 128A wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:

128B,

Titel C. Reserve-, Kas- en Verrekendienst.

Ontvangsten:

27, 241, 243, 245,

Uitgaven:

22, 240, 242, 244,

onderdeel II, onderdeel III, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

5. Brief van het Bestuurscollege d.d. 31 Juli 1956 no. 6437, betreffende bijdrage in de kosten van een standbeeld van Pedro Luis Brion (Bijlage 1956 no. 44).

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, in het algemeen verslag lees ik de volgende opmerking van een der leden: "De Nederlandse Antillen dragen deze kosten omdat het hier gaat om het standbeeld van een nationale held. Wil het eilandgebied, waar Brion geboren is, afzonderlijk bijdragen, dan is dat de zaak van het eilandgebied Curaçao.".

Mijnheer de Voorzitter, ik vind deze opmerking een beetje scherp en onjuist. Het zou beter zijn als men de jarenlange concurrentie tussen Curaçao en Aruba vergat en deze zaak van een andere kant bekeek. Het betreft hier niet alleen het eiland Curaçao, maar ook onze buurman Venezuela. Als de Eilandsraad van Aruba zal weigeren de gevraagde bijdrage te verlenen, dan zal dat over een paar dagen aan iedereen op Aruba bekend zijn. Het zal ook in Venezolaanse kringen bekend worden. Dat het eilandgebied zijn bijdrage in de kosten van het standbeeld reeds heeft geleverd via de landsbegroting, is volgens mij niet anders dan een technische omstandigheid. Ik vrees, Mijnheer de Voorzitter, dat de handhaving van deze technische bezwaren een verkeerde indruk zal scheppen in Venezolaanse kringen. We spreken altijd van de bevordering van de banden van vriendschap met Venezuela, maar als men op deze manier gaat werken om de banden van vriendschap met anderen te versterken, kan ik mijn geachte medeleden verzekeren, dat dit tot een ernstige toestand kan leiden. Hier op Aruba hebben wij niets. Alles moet vanuit het buitenland komen, daarom is het van groot belang voor dit eiland dat punten als deze zeer voorzichtig behandeld worden. Mijnheer de Voorzitter, in het belang van een betere verstandhouding tussen Aruba en Venezuela zal ik vóór een bijdrage van Aruba stemmen.

De heer Th.J.FIGAROA: Het bevreemdt mij, dat wij op dit punt geen antwoord hebben gekregen van het Bestuurscollege. Wat de heer Anslijn zo juist zei, dat het feit, dat wij via de Antilliaanse begroting al bijdragen, technisch is, is niet juist. Het is een feit, dat wij bijdragen. Misschien zit hij in de Staten, maar weet hij niet dat wij 35% van die begroting bekostigen? Dus hebben we al een derde bijgedragen. Ten tweede als de Regering geld van ons wil hebben, dan moet ze zeggen: we willen de landsbegroting niet belasten, en niet dat wij ook bij kunnen dragen. Daarom zijn we tegen. Als de Regering iets van ons wil, dan kome zij met de waarheid en niet met opmerkingen als deze.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, wij hebben de brief gelezen van Zijne Excellentie, de Minister-President E.Jonckheer van de Nederlandse Antillen, handelende over het opluisteren van een plein in Venezuela met het standbeeld van Pedro Luis Brion, waarnaar bedoeld plein zal worden genoemd. Dit standbeeld zal worden geschonken aan Venezuela door de Nederlandse Antillen. De kosten daarvan zullen zijn volgens de Minister-President Bs. 55.000,--. Deze kosten zullen gedragen worden door de Nederlandse Antillen, d.w.z. door Aruba en Curaçao, resp. voor 35 en 65 procent daarvan. Verder stelt de Minister-President E.Jonckheer voor dat de kosten verdeeld zullen worden tussen het Land en de eilandgebieden Curaçao en Aruba, zulks teneinde meer tot uitdrukking te brengen dat de gehele gemeenschap zich achter dit project schaart. Verder meent de Minister-President Jonckheer, dat het eilandgebied Aruba thans blijk moet geven door deze bijdrage van f. 5.000,-- van zijn streven tot bevordering van de vriendschapsbanden tussen de Nederlandse Antillen en Venezuela. Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie vindt, dat wanneer bedoeld standbeeld geschonken wordt door het Land, dit geschiedt voor de Nederlandse Antillen, waaronder vanzelfsprekend ook Aruba. Dat de eilandgebieden Aruba en Curaçao afzonderlijk weer zouden moeten bijdragen in de kosten, teneinde blijk te geven, dat de gehele gemeenschap zich achter

dit project schaart, vinden wij dan ook een zeer vreemde redenering. Het betreft hier inderdaad een nationale held en de voorgenomen schenking van het standbeeld door het Land draagt onze goedkeuring, echter de vreemde redenering, dat de eilandgebieden afzonderlijk zouden moeten bijdragen, kunnen wij niet volgen. Mocht het eiland Curaçao, alwaar deze nationale held geboren is, uit dien hoofde een speciale geste willen tonen door een afzonderlijke bijdrage, dan is dat ook iets, dat wij ons kunnen indenken. Voor Aruba geldt dit echter niet. Wat de vriendschapsbanden met Venezuela betreft, menen wij dat de instandhouding of bevordering daarvan op het niveau der internationale diplomatieke betrekkingen aan de Regering van het Koninkrijk zeer goed zijn toevertrouwd. Wat betreft de directe onderlinge vriendschapsbanden tussen de bevolkingen van Venezuela en Aruba, kunnen wij zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat de Arubaanse bevolking een goedaardige bevolking is, die al de bevolkingen van bevriende naburige landen, waaronder ook Venezuela, een goed hart toedraagt.

Aan de overdrevenheid als door de Minister-President Jonckheer voorgesteld, hoeft de Arubaanse bevolking naar onze mening niet mede te doen. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, menen wij ook de opmerking te mogen maken, dat wij het eigenaardig vinden, dat de Minister-President zich tot het Bestuurscollege heeft gewend en niet de Regering.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, nemen wij deze gelegenheid te baat om onze afkeuring er over te uiten, dat tijdens het door de Minister-President bedoelde delegatie-bezoek aan Venezuela van de zijde van de delegatie gewezen werd op het feit, dat de Minister-President E.Jonckheer, dat de Minister van Financiën, J.E.Irausquin,en dat de Voorzitter van de Staten der Nederlandse Antillen, R.Isa, nevens de Nederlandse ook de Venezolaanse nationaliteit bezitten. Ook omtrent de verschenen artikelen in Venezolaanse kranten, geschreven door een zekere Gonzales y Gonzales, waaromtrent het in Venezuela een publiek geheim is, dat de Minister-President E.Jonckheer en de Minister van Financiën J.E.Iraus-

quin der Nederlandse Antillen aan de inhoud der bedoelde artikelen niet vreemd zijn, spreken wij hierbij onze afkeuring uit.

Mijnheer de Voorzitter, het spijt ons, maar we kunnen onze stem niet geven aan het overdreven voorstel van de Minister-President E.Jonckheer. Ik dank U.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik ben bang, dat de zaken een beetje verward zijn. Wanneer het gaat om het geld, dan kunnen we zeggen, dat f. 5.000,-- van de f. 15.000,-- ongeveer 35% is. Wanneer we deze f. 5.000,-- niet apart geven en Curaçao ook niet, dan draagt Aruba toch indirect bij en geeft het ook deze f. 5.000,-- extra. Maar, Mijnheer de Voorzitter, het gaat niet om Brion, het gaat er om Curaçao en de Antillen, het gaat er om om Aruba meer bekendheid te geven in Venezuela. Laten wij ons niet voor de gek houden. Zelfs in Nederland weten vele millioenen niet wat de Nederlandse Antillen zijn. In Suriname en andere rijksdelen weten duizenden niet wat de Nederlandse Antillen zijn. Als we straks een beeld oprichten in Venezuela en we zeggen: van de Nederlandse Antillen, dan denken vele millioenen daar misschien: van St. Maarten of van Saba, waar ze geen belangen hebben, dat is veel te ver voor Venezuela. Wanneer ze echter horen: door de Nederlandse Antillen geschonken aan Venezuela met speciale bijdragen van Aruba en Curaçao, dan geloof ik, dat dat medewerkt tot de bekendheid, die wij hebben willen in Venezuela voor Aruba. Ik dank U.

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, een klein bedrag van f. 5.000,-- is van weinig belang voor Aruba. Maar het voorkomen van verkeerde indrukken is van groot belang voor dit eiland.

De heer TH.J.FIGAROA: Ik heb nog geen antwoord gehad van het Bestuurscollege, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: Dat antwoord ligt volgens mij reeds in de aanbiedingsbrief waarin het Bestuurscollege zegt: "Wij menen, dat het eilandgebied

Aruba ook thans blijk moet geven van zijn streven tot bevordering van de vriendschapsbanden." U denkt daar anders over, het Bestuurscollege blijft bij zijn mening.

De heer TH.J.FIGAROA: Maar, Mijnheer de Voorzitter, als we geen antwoord krijgen, dan heeft het geen nut om afdelingsvergaderingen te houden!

De heer C.A.Eman vraagt hoofdelijke stemming.

Het voorstel van het Bestuurscollege wordt met 14 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen.

Vóór stemmen de leden: O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly en P.Croes.

Tegen stemmen de leden: D.G.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp en J.A.Croes.

6. Voorstel van het Bestuurscollege d.d. 6 September 1956 no. 8012 betreffende overeenkomst met de N.V. Electriciteit-Maatschappij Aruba inzake stroomlevering door het eilandgebied (Bijlage 1956 no. 53).

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, het blijkt duidelijk, dat het thans prematuur is om dit contract nu reeds te behandelen. Het Bestuurscollege zegt immers zelf, dat in het huidige stadium van voorbereiding van de onderwerpelijke overeenkomst het niet verantwoord is gegevens als door ons gevraagd vrij te geven. We vragen ons af: hoe kunnen we deze kwestie behandelen, Mijnheer de Voorzitter, als wij de nodige gegevens niet kunnen verkrijgen? Het Bestuurscollege zegt dat, gelet op de belangen waarom het hier gaat, de behandeling niet uitgesteld kan worden. We vragen ons af welke belangen? We hebben die nog steeds niet gehoord. Of is het hier misschien hetzelfde geval als toentertijd met het contract met Weir, dat hals over kop aangenomen moest worden? Het is tevens een

schande, Mijnheer de Voorzitter, dat men geen opgave kan overleggen van de kosten, die de delegatie gemaakt heeft. Kan het Bestuurscollege misschien dan wel mededelen met welk middel van vervoer er gereisd werd? Verder is er geen antwoord gekregen omtrent de gunstige voorwaarden, die Aruba zou hebben verkregen boven Curaçao. Mijnheer de Voorzitter, voorts zegt het Bestuurscollege, dat het contract ter vertrouwelijke inzage ligt, zodat men over dit contract geen enkele expert kan raadplegen, terwijl de delegatie, die naar Nederland is gegaan, niet één maar twee experts, twee professoren had om hen van advies te dienen. En wij moeten het maar even ter inzage krijgen. Mijnheer de Voorzitter, ik vind dit hoogst onverantwoord. We kunnen in deze niet marchanderen. Ik dank U.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, tijdens de behandeling in de afdelingen hebben enkele leden gevraagd de jaarlijkse ontvangsten wegens stroomverkoop aan de Elmar. Voorts hoeveel energie er dan nog beschikbaar is voor levering aan industrieën en hoeveel de opbrengst daarvan zou zijn. Op deze vragen antwoordt het Bestuurscollege, dat het zakelijk niet verantwoord zou zijn deze gegevens vrij te geven. Ons is niet duidelijk, waarom niet. Zijn er misschien concurrenten op de markt? De twee partijen waarom het gaat zijn het eilandgebied Aruba en de Elmar. De Elmar zal deze gegevens zeker hebben, maar de verantwoordelijke personen, de Eilandsraadsleden, die deze overeenkomst moeten goedkeuren, mogen de zakelijke gegevens niet eens kennen.

Hoe moeten we dan over deze overeenkomst oordelen, als we die gegevens niet eens kunnen krijgen? Deze handelwijze is in één woord absurd. Welke zakenman zou een overeenkomst sluiten, waarvan hij de voorwaarden niet eens kent? Eén van de eerste voorwaarden van een democratisch bestuur is toch wel, dat publieke zaken ook publiekelijk behandeld moeten worden. Maar neen, dat behoeft hier op Aruba niet te gebeuren. Op Aruba zegt men: Onze partij regeert en die moet luisteren naar "de grote baas" en zoals "de grote baas" het zegt, zo moet het ook gebeuren.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, zouden we willen vragen, waarom we niet mogen weten, wat al deze snoepreisjes tezamen gekost hebben. Is men bang, dat wij gaan narekenen, wat het verschil is tussen een K.L.M.-passage en een passage op de Queen Mary in de meest luxe klasse? Mogen we niet weten wat de daggeldvergoedingen van deze heren in de States en in Nederland zijn geweest? Waarschijnlijk zijn dat bedragen, waarvan een geheel arbeidersgezin een week moet leven. Maar, dat mag het publiek niet weten. Men feest maar en men geeft maar uit op kosten van de gemeenschap, maar als deze gemeenschap rekenschap vraagt over de uitgaven, over de uitgegeven gelden, dan mag dat niet eens. Dat gaat ons niet aan, niet waar? De P.P.A.-mening is nu eenmaal, dat als je aan de macht bent, dan moet je er ook zo veel mogelijk van profiteren.

Mijnheer de Voorzitter, de waterplant wordt een paar maal groter dan die van de sultan in Koeweit. Heeft de heer Gedeputeerde van Financiën misschien ook gedacht, dat hij op zijn reizen nog luxueuser moet zijn dan de sultan van Koeweit? Als men de bedragen niet geeft, kan ieder denken, dat er iets niet in orde is en dat men zo royaal is geweest, dat men het niet durft te vertellen.

Mijnheer de Voorzitter, bezien we nu ook eens de Memorie van Antwoord. Uit de eerste alinea kunnen we concluderen: Je mag eigenlijk niets weten. De tweede alinea zegt: de levering geschiedt over eigen kabels; de derde alinea zegt: we stellen niets uit, zoals de Eilandsraad heeft gevraagd. Waarom niet? Nou ja, dat gaat je eigenlijk niet aan. De vierde alinea zegt: Evenmin geven we de kosten op, want we willen niet weten hoe royaal we met de gemeenschapsgelden hebben omgesprongen. En de laatste alinea: Er is nog geen contract.

Mijnheer de Voorzitter, drie van de vijf antwoorden zeggen, dat we geen antwoord kunnen krijgen. Dat is de tegenwoordige democratie!

U is het er misschien niet mee eens, Mijnheer de Voorzitter, maar U is wel mede verantwoordelijk hiervoor.

Dan de voorwaarden van het contract, Mijnheer de Voorzitter. Als het

eiland zelf gaat leveren, dan gaat het eiland dus ook een eigen kabelnet aanleggen zoals dat van de Elmar. Zijn de kosten daarvan overwogen, Mijnheer de Voorzitter? Weet men welk een kapitaalsinvestering dat zal zijn? Of gaan we daarvoor weer lenen? Mijnheer de Voorzitter, we lenen zoveel, dat onze kinderen en kindskinderen nog zullen hebben te betalen aan de P.P.A.-lening. Bovendien heeft de Elmar de eerste keuze in deze. Als ze er voordeel in ziet, neemt de Elmar dat, en ziet zij er geen voordeel in, dan krijgt ze nog 0,1 ct per kWu. Verdienen doet de Elmar dus altijd, òf door levering òf door nietsdoen. Het eiland heeft dan een centrale, legt kabels aan, onderhoudt de hele zaak en omdat de Elmar rustig met haar handen over elkaar zit en niets, maar dan ook letterlijk niets heeft te doen, krijgt de Elmar nog eens 0,1 ct. per kWu. cadeau. Het is wel een mooi contract voor het eilandgebied. Als er winst in zit, geven we het aan de Elmar, zit er geen winst in voor de Elmar, dan rekent de Elmar toch geld voor het feit, dat ze geen winst er uit kan halen. Ik vind, Mijnheer de Voorzitter, dat de leden van het Bestuurscollege echte filantropen zijn. Ze kunnen heel keurige contracten sluiten.

Mijnheer de Voorzitter, ook heeft de Elmar dan nog het recht om te kijken of de gouvernements-"plant" wel goed "gerund" wordt, want de Elmar blijft verantwoordelijk voor de stroomlevering. Dus als ik het goed zie, is de Elmar tegenover het Bestuurscollege verantwoordelijk, dat het Bestuurscollege goed stroom levert. Doet het Bestuurscollege het niet goed, dan klaagt de Elmar het Bestuurscollege bij het Bestuurscollege aan en roept het Bestuurscollege het Bestuurscollege op het matje. Keurige voorwaarde. Je kunt het echter ook anders zeggen, Mijnheer de Voorzitter. Op deze wijze wordt de bevolking van Aruba, ik zal het maar zachtjes zeggen, gewoon beduveld. En laten we straks maar niet zeggen: maar op de eigen levering slaat het niet. Er zijn immers geen twee "plants", één voor levering aan de Elmar en één voor rechtstreekse levering. En, Mijnheer de Voorzitter, wat gebeurt er als de Elmar bij het Bestuurscollege

klaagt over de stroomlevering van het Bestuurscollege aan de Elmar? Deze dingen krijgt men, Mijnheer de Voorzitter, als de overheid als particuliere deelnemer een onderneming gaat oprichten. We zien hieruit hetzelfde als bij de "hydroponics". Als er winsten zijn, dan zijn ze voor een ander, zijn er verliezen, dan zijn ze voor de rekening van het eiland. We zullen ons verder ook niet verdiepen in de gegeven formules, daar is de voorbereidingstijd te kort voor geweest. Het zal wel weer zo zijn, dat de Elmar aan alle kanten gedekt is. Mijnheer de Voorzitter, zoals de heer Werleman gezegd heeft, aan deze contracten kunnen we onze stem niet geven. Ik dank U.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, uit het voorstel van het Bestuurscollege lezen wij allereerst, dat een delegatie, bestaande uit de heren Gedeputeerde O.S.Henriquez, J.E.Irausquin, (moet hierachter niet staan Minister van Financiën van de Nederlandse Antillen?) en L.C.M.Kerstens (moet hierachter niet staan secretaris van het eilandgebied Aruba?) afgevaardigd werd om in Nederland met de N.V. O.G.E.M. terzake besprekingen te voeren. Aan deze delegatie zien wij, dat verder toegevoegd werden de heer W.F.Finkeldey, president van het ingenieursbureau Singmaster & Breyer te New York, en in Nederland als juridisch adviseur Prof. mr. dr. D.Simons, advocaat en accountant, terwijl Prof. W.Fontein, die op kosten van het eilandgebied Aruba in New York verbleef, ook eventjes naar Nederland moest overkomen, teneinde de delegatie volledig te maken. Mijnheer de Voorzitter, of het wel verenigbaar is met de functie van Minister der Nederlandse Antillen deel uit te maken als lid van een delegatie van een eilandgebied, aangezien de belangen van het land en een eilandgebied niet altijd paralel lopen en soms zelfs tegenstrijdig kunnen zijn, kunnen wij niet beoordelen, echter vinden wij deze figuur zeer vreemd. Ook dat de secretaris van het eilandgebied als lid werd afgevaardigd en niet, zoals het meer zou horen, als secretaris aan de delegatie toegevoegd, vinden wij vreemd. Wij betreuren dit precedent, als ook dat

de secretaris, die een positie bekleedt, waarin hij noch in de Eilandsraad, noch in het Bestuurscollege een stem heeft, juist ter verzekering zijner neutraliteit, in een parket geplaatst is geworden dat zijn onpartijdigheid in gevaar brengt.

Verder vragen wij ons af, Mijnheer de Voorzitter, waarom de Gezaghebber, zijnde zelf een bekwaam jurist, van deze delegatie geen deel kon uitmaken. Vreemd is ons dit alles. Dat de uitzending van deze delegatie met de toegevoegde terzake kundigen ons eilandgebied heel wat duiten heeft gekost, behoeft geen betoog, trouwens blijkt dit reeds uit het feit, dat het Bestuurscollege weigert om aan de Eilandsraad deze kosten mede te delen. Kosten worden gemaakt, Mijnheer de Voorzitter, die betaald moeten worden door ons eilandgebied en de vertegenwoordiging van het eilandgebied, zijnde de Eilandsraad, mag deze niet vernemen. Voorwaar een eigenaardig standpunt van ons Bestuurscollege.

Als wij het voorstel van het Bestuurscollege verder lezen zien wij, dat alles wat deze delegatie heeft kunnen bereiken is, dat door de N.V. O.G.E.M., ten behoeve van haar dochter-maatschappij de N.V. Elmar op Aruba, van het eilandgebied zal worden afgenomen maximaal 4000 kW. tegen een verbruiksrecht van 2,1 Ant. cent per kWh., zo nodig onder achterstelling c.q. stopzetting van haar eigen opwekkingsinstallaties. Dat de Elmar de thans bestaande tarieven van stroomlevering aan de bevolking van Aruba zal verlagen is geenszins bereikt.

Mijnheer de Voorzitter, volgens de plannen tot uitbreiding van de Watervoorzieningsdienst zou de daaraan verbonden opwekkingsinstallatie een capaciteit hebben van 18.000 kW. Wij zien dus dat na de levering aan de Elmar het eilandgebied blijft zitten met 14.000 kW., die zij praktisch niet mag verkopen, gezien de bepalingen opgenomen in het ontwerp-contract met de O.G.E.M. Daarin staat immers, Mijnheer de Voorzitter, dat het eilandgebied alleen electrische energie zou mogen leveren aan nieuw zich hier te vestigen bedrijven tot een minimum van 1000 kWh, aldus slechts aan reusachtige bedrijven die met de Lago zouden zijn te vergelijken.

Hoeveel de opwekkingskosten van het eilandgebied per kW zullen bedragen, is het Bestuurscollege niet bekend, althans wordt de Raad niet medegedeeld.

De verdere bepalingen in het concept-contract komen ons, als zijnde geen deskundigen op dit gebied, en gezien de technische termen waarin zij zijn gesteld, als abracadabra voor. Aan ons verzoek om ons wat meer tijd te gunnen teneinde ons door deskundigen te doen voorlichten, is, zoals gewoonlijk, door het Bestuurscollege niet tegemoetgekomen.

Uit het feit dat de O.G.E.M. bedongen heeft de opwekkingsinstallaties van haar dochtermaatschappij de N.V.Elmar, te kunnen achterstellen, desgewenst te kunnen stopzetten, blijkt dat het voor de Elmar voordeliger zal zijn de stroom van het eilandgebied tegen 2,1 Ant.ct. per kW af te nemen, dan deze zelf op te wekken. Uit het feit, dat de O.G.E.M. zich slechts verbonden heeft tot een maximale afname van 4000 kW, blijkt dat de Elmar hiermede zal kunnen volstaan.

Het gehele stuk heeft verder een misleidend karakter, gezien de lof die daarin zowel aan de O.G.E.M. als aan de delegatie wordt toegezwaaid. Ook de mededelingen van de Gedeputeerde Henriquez reeds in Nederland aan de pers gedaan, dragen eenzelfde misleidend, ja zelfs bedriegelijk karakter.

Resumerend blijkt ons uit het voorstel van het Bestuurscollege, dat het Bestuurscollege met de overdreven uitbreidingsplannen van de Watervoorzieningsdienst, die onze belastingbetalers tot in de komende generaties verplicht tot afbetaling van een volkomen onnodige schuld, welke in de tientallen millioenen beloopt, de allergrootste flater heeft begaan;

dat deze flater van zodanige omvang is, dat hij zeer verdacht voorkomt en er meer achter moet schuilen;

dat, gelijk het Bestuurscollege zich achteraf heeft moeten verbinden tot levering van water aan de Lago tegen een prijs van 2 cent beneden

de kostprijs, het Bestuurscollege zich thans moet verbinden tot levering van stroom tegen een prijs zeker ook beneden de kostprijs aan de Elmar;

dat, gelijk het eilandgebied zal blijven zitten met een hoeveelheid water van minstens 7000 ton per dag, waarvoor geen omzet zal zijn, het eilandgebied ook zal blijven zitten met 14.000 kW electrische energie, die praktisch niet te verkopen zal zijn;

dat niet bereikt zal worden, dat aan de bevolking stroom geleverd zal kunnen worden tegen verlaagde prijs;

dat het Bestuurscollege niet vrij kan uitgaan met de bewering thans, dat de concessierechten van de Elmar belemmerd hebben, dat het Bestuurscollege bij de Elmar heeft kunnen bereiken stroomlevering door deze maatschappij aan de bevolking tegen verlaagde tarieven;

dat hoewel het Gouvernement Elmar niet kan dwingen tot goedkopere stroomlevering aan de bevolking gezien de bestaande concessierechten, dit echter niet wegneemt, dat bij onderhandelingen zoals deze, waarbij de Elmar alleen maar voordeel heeft verkregen, zij zelve niet tot tariefverlaging kon overgaan;

dat in elk geval deze concessierechten het Bestuurscollege vóór het maken van de uitbreidingsplannen van de Watervoorzieningsdienst bekend waren, althans verondersteld moeten worden bekend te zijn geweest.

We wagen alsnog een poging te verzoeken ons meer tijd te geven ter bestudering van het voorstel van het Bestuurscollege voor het inwinnen van voorlichting van deskundigen, alvorens onze stem te kunnen uitbrengen en verzoeken dit stuk nogmaals naar de afdelingen te verwijzen.

Mocht dit verzoek door het Bestuurscollege niet worden ingewilligd, Mijnheer de Voorzitter, dan kunnen wij aan het voorstel van het Bestuurscollege onze stem niet geven. Ik dank U.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de drie sprekers, de heren Werleman, Tromp en Eman, hebben in diverse gevallen dezelfde punten aangehaald, zodat ik dus in die gevallen kan volstaan met

één antwoord voor de drie heren tegelijk.

In de eerste plaats kwam de heer Werleman met de opmerking: Er staat zo weinig in het rapport aan de leden van de Raad; bepaalde gegevens worden teruggehouden, worden niet vrij gegeven; hoe kunnen we de zaak dan beoordelen? De heer Werleman heeft zelf al opgemerkt, dat wij geantwoord hebben, dat deze gegevens door ons niet kunnen worden vrijgegeven in het belang van de zaak. Ik stel er prijs op, om ons antwoord nog even nader toe te lichten om te trachten eventuele verkeerde indrukken, die de opmerkingen van de heren hebben kunnen maken, weg te nemen. Dezelfde moeilijkheden hebben zich al eerder geopenbaard, bij de behandeling n.l. van het waterproject. Toen heb ik ook reeds getracht duidelijk te maken, dat de overheid in deze zaken zich begeeft op een gebied buiten het publiekrechtelijke, n.l. het terrein van de zakenman. Als wij water gaan maken en verkopen aan derden, en dan denk ik niet aan het publiek maar aan eventuele nieuwe industrieën, als we electriciteit gaan produceren en verkopen of trachten te verkopen, als we daarover gaan onderhandelen met derden, dan moeten wij net als een zakenman dat altijd doet, bepaalde waardevolle gegevens onder ons houden, zolang de contracten nog niet getekend zijn. Immers, indien men precies zegt: zoveel kost het mij, zoveel zal ik verdienen, kan men niet onderhandelen, tenminste niet op een zakelijk niveau. En dit is dan ook de reden, en de enige reden, waarom de gegevens waarom men gevraagd heeft, en die wij niet konden verstrekken, niet verstrekt werden. Het zijn gegevens, die volgens ons geen rol spelen in het welslagen van het project, doch alleen een rol spelen bij de onderhandelingen met de nieuwe cliënten en waar dus van af moet hangen hoeveel wij hieraan kunnen verdienen.

De heer Werleman heeft ook gevraagd: Waarom zo'n haast? Het duurt toch nog een tijd voor we electriciteit gaan leveren, voor we die kunnen maken?

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof toch niet, dat de heer Werleman het verstandig zou vinden, indien wij,pas wanneer de fabriek klaar is, pro-

beerden contracten te sluiten. Ik geloof, dat onze positie dan niet bepaald sterk zou wezen. Het is zaak om, voordat we ons verbinden voor de toekomst en verplichtingen aangaan, althans voor een groot deel, want het zal natuurlijk niet mogelijk zijn om alles nu al vast te leggen en te verkopen, een basis te hebben en die basis willen wij bijtijds hebben. Dat is de reden, waarom wij er op aandringen op korte termijn deze zaak vast te leggen, omdat wij ook op korte termijn bepaalde verplichtingen moeten aangaan, machines moeten bestellen. De fabriek bestaat uit heel wat onderdelen, diverse machines, de ene kan niet zonder de andere. Als er één te laat komt, dan blijft de rest staan, dat betekent kapitaalverlies. U moet het zien in het licht van de ontwikkeling van het project. De machines kunnen wij niet bestellen indien wij niet zeker weten, dat er een zekere basis is voor de verkoop van stroom.

De kwestie van de kosten van de delegatie en de middelen van vervoer is, geloof ik, reeds duidelijk gemaakt in de memorie van antwoord van het Bestuurscollege. Indien wij voor elke reis een aparte opgave van de kosten moeten doen, dan lijkt het een beetje op de kleuterschool. Het is tot nu toe altijd zó geweest, dat de overheid een begroting indient en dat er posten worden uitgetrokken met credieten voor ieder van deze posten en een toelichting en de Raad keurt die dan goed of keurt die niet goed. De enige verantwoording die wij dan hebben tegenover de Raad is, dat we deze credieten niet overschrijden of anders gebruiken dan voor het doel waarvoor ze bestemd zijn. Maar binnen die credieten zijn wij geen verantwoording verschuldigd. Dat wil dus helemaal niet zeggen, dat wij de kosten in dit geval niet willen opgeven, omdat zij misschien te hoog zouden zijn. Ik kan U deze verzekering geven, het zal nooit meer zijn, dan wat U gevoteerd heeft.

De heer Werleman klaagt, dat hij geen tijd gehad heeft om het contract te bekijken en ook niet de kans krijgt om het met experts door te nemen, omdat het contract vertrouwelijk ter beschikking van de leden van de Raad werd gesteld.

Indien wij het contract in alle details niet vertrouwelijk ter beschikking zouden stellen, dan hebben we weer hetzelfde bezwaar als ik in het begin naar voren heb gebracht, dat bepaalde gegevens, die van belang zijn voor de onderhandelingen, die nog plaats vinden, vrijgegeven worden. Het is nu eenmaal zo, dat men niet moet stellen, dat al het werk dat het Bestuurscollege doet, ook nog weer eens door de Eilandsraad gedaan moet worden. Men moet toch meen ik, Mijnheer de Voorzitter, een zeker vertrouwen hebben in het Bestuurscollege, dat men belast heeft met deze werkzaamheden. Het is natuurlijk wel zaak, dat de Raad in grote lijnen de zaak bekijkt en goed- of afkeurt, maar het is toch niet zo, dat nadat wij experts hebben geraadpleegd, deze zaak ook nog weer eens door de Raadsleden met gebruikmaking van experts wordt bekeken. Ik geloof, dat daar veel te veel tijd mee gemoeid zou zijn en bovendien zou dit niet liggen in de lijn van het werk van de Raad.

De heer Tromp, Mijnheer de Voorzitter, heeft het gehad over de te verwachten jaarlijkse ontvangsten uit de verkoop van electriciteit aan de Elmar, de eenheidsprijs van de electriciteit, hoeveel electriciteit er verkocht zal worden aan nieuwe industrieën, tegen welke prijs en wat dan de totale opbrengst zou wezen. Dit zijn weer dezelfde gegevens, die wij uit een zakelijk oogpunt liever nu nog niet willen prijsgeven. Zodra het kan, met genoegen. Ik kan U wel verzekeren, dat wanneer wij ze vrijgeven, dit een zeer groot genoegen zal wezen voor ons.

Op de insinuaties betreffende "de grote baas" zal ik niet ingaan. Ik zou gereisd hebben als een sultan en met de Queen Mary, als ik het begrepen heb. Ik zou hier eigenlijk afstappen van mijn antwoord van zonet, dat we daarop niet ingaan, Mijnheer de Voorzitter, omdat we daarvan geen verantwoording behoeven te geven, maar persoonlijk stel ik er prijs op om even vast te stellen, dat ik nog nooit van mijn le-

ven met de Queen Mary gereisd heb.

De heer Tromp heeft het nogal uitvoerig over het contract zelf, het vertrouwelijke contract. In de eerste plaats heeft hij het over het kabelnet, dat het eilandgebied zal moeten gaan aanleggen en dat zoveel zou gaan kosten, hetgeen onze bevolking jarenlang een grote schuld op de schouders zal doen drukken. Ik vrees, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Tromp de opzet van de zaak niet begrepen heeft. Ik weet niet of hij, alvorens hier in de Raad over dit contract te spreken het contract bekeken heeft, maar diverse opmerkingen geven mij de indruk, dat hij het niet begrepen heeft. Ik ben gaarne bereid dit nog even nader toe te lichten. Indien hij het heeft over een kabelnet over het gehele eiland, ja, dat zou inderdaad kapitalen kosten, maar de strekking van het contract is, Mijnheer de Voorzitter, dat wij geinteresseerd zijn in de verkoop van electriciteit aan de grotere industrieën. Dát is voor ons van belang in meer dan één opzicht en die grote industrieën zullen makkelijk op het industrieterrein kunnen komen bij Balashi, van Balashi af naar het westen, naar Parkietenbosch; dat is een heel groot terrein, uitstekend geschikt voor industrie. Als die industrieën zich daar gaan vestigen, dan is het geen kwestie van een groot kabelnet, dan is het een kwestie van één kabel, die men dan elke keer doortrekt, van Balashi naar de eerste fabriek na Balashi en verder. De kosten daarvan zijn zeer, zeer minimaal.

En dan de opmerking, die ik zelf niet goed begrepen heb, maar die er in elk geval helemaal naast is, Mijnheer de Voorzitter, als zou het contract in de geest zijn of de inhoud hebben, dat de Elmar maar hoeft te zitten wachten en, komt er een nieuwe cliënt, kan zeggen: ik wil haar hebben! En wil de Elmar haar niet hebben, dan zou die cliënt bij ons kunnen komen en zouden we de Elmar nog 0,1 cent moeten betalen. In het contract staat dit: Industrieën die electriciteit gebruiken als het ware als grondstof, dus voor electrolyse, of voor

ovens, voor verhitting en dergelijke, die dus in grote mate electriciteit gebruiken, die dus electriciteits-intensief zijn, kunnen meteen bij ons terecht. Als ze niet bij ons terecht komen behoeven we de Elmar geen 0,1 cent te betalen. Ze zullen gaarne bij ons terechtkomen, omdat onze prijs stukken lager ligt dan van de Elmar, die de electriciteit opwekt met het dieselsysteem. U begrijpt wel, dat voor een electriciteitsintensief bedrijf een cent op iedere kilowatt een heleboel waard is. Indien we dus maar even goedkoper zijn met onze electriciteit dan de Elmar, dan is er alle reden voor dat een electriciteitsintensief bedrijf bij ons terecht komt. Onze prijs is vanwege het hele andere systeem en vanwege het feit, dat de stoom-energie twee keer gebruikt wordt, eenmaal om electriciteit te maken en de tweede maal weer om met dezelfde machine water te maken, zoveel lager dan van de Elmar, dat er geen enkel gevaar bestaat voor concurrentie. Dit is dan ook de reden, waarom de Elmar geen bezwaar heeft om dit contract te tekenen omdat zij toch niet electriciteit zo goedkoop kan leveren, dat haar fabriek zaken kan doen. En dat is weer waarom op Aruba nooit nieuwe industrieën konden komen, die veel electriciteit nodig hadden.

Alleen dan wanneer nieuwe bedrijven electriciteit nodig hebben niet als bijvoorbeeld grondstof, dus kleinere bedrijven, die niet electriciteitsintensief zijn, dan alleen staat de weg open zowel voor de Elmar als voor ons en is de overheid dan bereid aan deze nieuwe klant voor een lagere prijs te leveren dan 2,1 cent - de prijs dus waarvoor wij electriciteit verkopen aan de Elmar - dan betalen wij per kilowatt 0,1 cent. Maar berekenen we deze klant dezelfde prijs als de Elmar, dan betalen we de Elmar niet.

De heer Tromp zegt, en dat heeft de heer Eman ook gezegd: geen wonder dat de Elmar zo'n contract sluit, want er zit alleen maar voordeel in voor haar. Ook die opmerking is helemaal onjuist. Ik zou het zo willen stellen, dat de houding van de Elmar buitengewoon te waarderen

is, immers de Elmar beschikt over een monopolie, dat de overheid indertijd gegeven heeft voor de tijd van 50 jaar, waardoor wij genoodzaakt werden om naar de O.G.E.M. in Nederland te gaan om te vragen of zij alsjeblieft met de overheid mee wilde werken en ons toestaan om electriciteit te verkopen aan nieuwe industrieën om de economie van Aruba te helpen opbouwen. De houding van de O.G.E.M. in deze was alleszins mooi. Zij heeft gezegd: Kijk eens, wanneer dát de zaak is, dan werken we gaarne mee. Electriciteit op grote schaal kunnen we toch niet leveren tegen goedkopere prijzen. Er is dus voor ons geen enkel bezwaar tegen. Gaat Uw gang. De O.G.E.M. is nog verder gegaan. Zelfs op het terrein waarop wij kunnen concurreren met de Elmar, dus bij kleinere industrieën, kleiner dan 1000 kW, zelfs daar heeft ze ons gepermiteerd electriciteit te verkopen, mits wij - indien wij deze goedkoper verkopen dan 2,1 cent - haar 0,1 cent betalen per kW. Ik vind dit een hele mooie houding. Immers, laat zij nu ook de weg open voor ons om ook in die gevallen in aanmerking te kunnen komen voor de verkoop van electriciteit.

De heer Tromp heeft het er over, dat de overheid zich hier begeeft op particulier terrein, we gaan electriciteit opwekken en verkopen, en dat past toch niet. Ik zou willen vragen: in het plan van het vorige Bestuurscollege zou toch ook electriciteit verkocht worden aan de Elmar? Dat was dus toch ook als particulier, of was dat als overheid?

Ik zal nu overgaan naar de opmerkingen van de heer Eman. Deze heeft het er over, dat de heer Irausquin meegegaan is met de delegatie en vraagt zich af, waarom niet wordt opgegeven de titel van de heer Irausquin, n.l. Minister van Financiën, en de titel van de heer Kerstens, Eilandssecretaris.

De heer Irausquin is meegegaan met de delegatie niet als Minister, doch als iemand, die voor de Arubaanse belangen voelt en ook daaraan medewerkt.

Ook de heer Kerstens is niet zo zeer gegaan in de functie van Eilandssecretaris, als hoedanig hij inderdaad geen stem heeft in het Bestuurscollege noch in de Eilandsraad, maar als een ambtenaar die van het begin af aan dat deze problemen werden behandeld de onderhandelingen met de Elmar, die drie jaar geleden zijn begonnen, heeft meegemaakt, al de stukken heeft kunnen bestuderen en dus op de hoogte is van de hele voorgeschiedenis, een man die dus de gehele zaak overziet en van wiens kennis wij zeer gaarne gebruik wilden maken en gelukkig gebruik hebben kunnen maken. Hij is dus niet zoals de heer Eman zegt als Secretaris toegevoegd aan de delegatie, maar als deelnemer, die met zijn ervaring en kennis ons heeft willen helpen.

Dan vraagt de heer Eman waarom niet de Gezaghebber, die toch ook een jurist is met zovele jaren ervaring is meegegaan. Inderdaad zouden wij graag gezien hebben dat de Gezaghebber ook had kunnen meegaan, hoewel ik toch hier even wil opmerken, zonder hier iets te zijnen nadele te willen zeggen of iets af te doen van de juridische kennis of ervaring van onze Gezaghebber, dat dit contract, dat van een heel groot belang is voor vele jaren in de toekomst, op een ander terrein ligt dan dat waarop onze Gezaghebber vroeger werkte, voordat hij Gezaghebber werd, n.l. op strafrechtelijk gebied, terwijl dit contract juist meer ligt op civiel rechtelijk gebied, m.a.w. het was voor ons zaak om een expert met ervaring op dit gebied te kunnen raadplegen. En U heeft ook gezien, dat we het met niets minder hebben gedaan dan met een professor. Misschien is dat wel een beetje te veel van het goede geweest, maar wij hebben gedacht, dat wij in dergelijke zaken onze gemeenschap veilig moeten stellen en het beter heel goed, misschien te goed kunnen doen, dan met iets middelmatigs. En daarom hebben wij gaarne gebruik gemaakt van professor Simons, die niet alleen op het gebied van het civiel recht ervaring heeft, maar juist gespecialiseerd is op het terrein van publieke bedrijven en overeenkomsten tussen bedrijven en overheidsinstellingen. Dat is zijn terrein en

dat is dan ook de reden geweest, dat we gebruik hebben gemaakt van deze jurist. Overigens hebben wij met dankbaarheid gebruik gemaakt van de vele tips en adviezen, die wij van onze Gezaghebber hebben mogen ontvangen gedurende de besprekingen, die op Aruba plaats vonden, zowel voor de reis als daarna.

De heer Eman vreest, dat er veel electriciteit overblijft, daar we alleen 400 kW kwijt kunnen en dan blijft er 14.000 kW over. Ook aan water zou er 7.000 ton per dag overblijven en dat zouden we evenmin kwijt kunnen, wat dus schulden voor de bevolking betekenen zou. Dat is niet zo, Mijnheer de Voorzitter. Onze berekeningen, die wij toch ook in ons rapport voor het waterproject naar voren hebben gebracht, zijn niet van die aard dat wij verwachten dat er 7000 ton per dag aan water zal overblijven. In tegendeel. Er zal wel een zekere reserve overblijven, maar U zal het toch met ons eens zijn, dat als wij een grote waterfabriek gaan opzetten, dat we dat niet doen voor de komende drie jaar, maar voor de komende tien jaar. Eén keer, maar dan doen we het ook goed! Vandaar dat de productiecapaciteit wel iets ligt boven de directe afname, wanneer de fabriek klaar is en ook iets boven de aanwas van de bevolking in de eerste jaren, maar dit is ook weer voor de toekomst, Mijnheer de Voorzitter. In geen geval is het zo, dat gevreesd behoeft te worden, dat de capaciteit, die overblijft van die grootte zal zijn, dat dit nadelige consequenties zou hebben voor de overheid of voor de gemeenschap. Evenzo met de electriciteit. We kunnen de heer Eman verzekeren, dat er hard aan gewerkt wordt, opdat we deze electriciteit kwijt zullen raken en de stand van zaken is reeds zo, o.a. met de chemische fabriek waar nu reeds diverse malen over gesproken is in de Eilandsraad, dat wij er zeker van zijn, dat het overgrote deel van de electriciteit zal kunnen worden verkocht. Het zou zelfs niet onmogelijk zijn, dat we zeer binnenkort zullen moeten beslissen om de productie-capaciteit van de electriciteit nog meer op te voeren.

Dan de opmerking van de heer Eman over het misleidend karakter van het rapport, dat zou doen als of dit contract een zeer gunstig contract zou zijn voor de overheid en mijn mededeling in Nederland, dat de onderhandelingen zo prachtig waren afgelopen. Ik vrees, dat ik in deze de heer Eman niet kan overtuigen maar het een en ander is duidelijk genoeg voor degene , die het wil begrijpen. Ieder, die dit contract doorleest, zal overtuigd zijn van het feit, dat dit een contract is, waarmede wij zeer tevreden kunnen zijn. Wij zijn er zelfs als het ware verrukt over, zó mooi hadden we het niet verwacht. We kunnen al onze electriciteit kwijt aan de grotere industrieën zonder enige royalty te betalen aan de Elmar, waar deze eigenlijk wel een beetje recht op had sinds ze een monopolie heeft voor 50 jaar en aan de andere kant kunnen we zelfs aan de kleinere bedrijven leveren en dan betalen we een royalty van 0,1 cent en dat is eigenlijk maar een formaliteit. Het contract is dus zeer zeker prachtig. Verder zijn er nog diverse details in het contract, die zeer tot tevredenheid zijn opgelost. Zo waren er een paar clausules in het begin in, die de positie van het Bestuurscollege niet voldoende waarborgden en ten aanzien daarvan heeft de Elmar op zeer ridderlijke wijze gezegd: Allright, we geven toe in deze zaken, we hebben vertrouwen in de overheid en haar verantwoordelijkheidsgevoel en we laten deze zaken over aan de overheid.

Dat de belastingbetalers tientallen jaren onder deze last gebukt zullen gaan, Mijnheer de Voorzitter, hier wil ik even op ingaan, want de heer Eman is er compleet naast. Nú betalen de belastingbetalers voor de waterfabriek, want die lijdt een verlies van ongeveer f. 400.000,-- per jaar. Dat verlies wordt betaald met belastinggeld. Het nieuwe project is zo "gepland", dat het zich zelf betaalt, m.a.w. de aflossing van de lening plus de rente wordt gefinancierd uit de verkoop van het water. Er wordt niet bijgepast door de overheid uit de begroting. Dit is juist de mooie gezonde opzet van dit project,

dat dus niet alleen de bevolking meer water geeft en goedkoper water geeft, maar ook de financiële positie van de overheid verbetert, in grote mate zelfs; in plaats van dit grote verlies, wordt de zaak door het bedrijf zelf gefinancierd, zodat wij belastinggelden van ongeveer vier ton per jaar kunnen gebruiken voor andere doeleinden in het belang van de gemeenschap. Trouwens dat is ook de meest logische financiële opzet. Het is overal ter wereld zo, al vele jaren, dat dergelijke projecten voor de toekomst worden gefinancierd met leningen. Het zou financieel zeer zeker onverstandig zijn om zoiets te betalen uit de lopende begroting.

De heer Eman heeft het er over en daar heeft hij het de vorige keer in de Eilandsraad ook al over gehad, dat wij het water goedkoper gaan verkopen aan de Lago dan de kostprijs zou wezen, 2 cent lager. Hij heeft het waarschijnlijk over de kostprijs, die hij in het rapport gezien heeft en heeft niet aangevoeld dat daar ook in zaten de distributiekosten, die - ik durf het bedrag niet te noemen, ik weet het niet zo precies meer - in de buurt van 10 à 13 cent liggen. U begrijpt wel dat de distributiekosten in hoofdzaak zijn onderhoud van meters, lekkages en dergelijke. Dat zijn de kosten, die we eruit moeten halen. Nu gaat de Lago ongeveer 2400 ton per dag kopen, dat is ongeveer hetzelfde als nu de gehele bevolking koopt, maar via één meter en één leiding. De distributiekosten liggen dan natuurlijk veel lager dan het gemiddelde per burger op het eiland, veel lager dus dan wanneer we 8000 à 10.000 mensen water moeten leveren. Vandaar dat het ook absoluut verantwoord is, dat we aan de Lago voor minder dan f.0.93 verkopen, omdat we dan nog steeds liggen boven de werkelijke kostprijs van het water dat we aan de Lago leveren. Zouden we dat niet doen, dan zouden wij onbillijk handelen tegenover de bevolking.

Dat door dit project geen goedkope electriciteit wordt bereikt, voor de bevolking tenminste niet, nooit hebben wij opgemerkt, Mijnheer de Voorzitter, dat bij dit waterproject ook gestreefd werd naar

goedkopere electriciteit voor de bevolking. Er werd gestreefd naar meer water, goedkoper water en goedkope electriciteit voor nieuwe industrieën. U moet niet vergeten, dat voor wat U betaalt aan electriciteit op het ogenblik, voor 90% zo niet meer distributiekosten is en winst natuurlijk. Het aandeel kostprijs electriciteit zelf is zo minimaal, dat zelfs de prijs waarvoor wij kunnen leveren geen verschil zou uitmaken op de verkoopsprijs van de Elmar, nadat weer zouden zijn bijgeteld de distributiekosten en andere bedrijfskosten van de Elmar. Dat zou misschien één cent minder zijn of een halve cent, ik weet het niet; maar het aandeel electriciteit in de totale verkoopsprijs van de electriciteit is zo minimaal, dat dit hier geen rol speelt. Een oplossing voor goedkopere electriciteit aan de bevolking is alleen te vinden in een meer efficient kabelnet op dit eiland, het is namelijk zo, dat electriciteit hier duur is vanwege het feit, dat het kabelnet op Aruba in een zeer bedroevende toestand verkeert. Op het verzoek van de heer Eman om meer tijd te mogen hebben om deze zaak nader te kunnen bestuderen, Mijnheer de Voorzitter, zou ik U willen adviseren daar niet toe over te gaan, omdat het in deze net als bij het waterproject zaak is vlot te werken. Ik geloof, dat er alleszins de tijd is geweest deze overeenkomst te bekijken voor zover dat van een lid van de Eilandsraad verwacht en geëist mag worden. Ik dank U wel.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez zegt, dat er geen gegevens vrij kunnen worden gegeven omdat zekere belangen daarbij betrokken zijn, belangen als van elke zakenman.

Het Bestuurscollege gaat dus "business" doen, Mijnheer de Voorzitter. We moeten hieruit concluderen, dat het Bestuurscollege de Raad beschouwt, zoals de heer Henriquez zegt, als een kleuterschool. Mijnheer de Voorzitter, over kleuterschool kan de heer Henriquez misschien spreken als hij in de partijraad zit bij de heer Irausquin, maar niet

in deze Raad. Deze belediging nemen wij niet. Als zijn mensen die willen nemen, dan kunnen ze dat gerust doen, Mijnheer de Voorzitter, het is het goed recht van de Eilandsraad om alle gegevens te vragen en het Bestuurscollege en de Gedeputeerden moeten de antwoorden geven. Dat staat in de Eilandenregeling en wanneer ze dat niet doen, zijn daar maatregelen tegen te nemen, ofschoon ik betwijfel, dat hier in deze Raad mensen zullen zijn te vinden, die bereid zijn zulks te doen, alhoewel hen wordt aangetoond, dat men gelijk heeft.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Gedeputeerde heeft gezegd, dat het sluiten van dit contract niet prematuur is. Mijnheer de Voorzitter, ik denk, dat we over een jaar nog geen enkele kilowatt electriciteit kunnen leveren. Waarom moeten we nu reeds dit contract gaan goedkeuren? De heer Henriquez zegt in dit verband, dat we rekening moeten houden met het leveren van onderdelen en zo, maar dat is al beklonken, dat is reeds klaar, alles is getekend met Singmaster & Breyer en Weir. Waarover maakt hij zich bezorgd? De leveringscontracten zijn getekend, dus zie ik geen bezwaar tot uitstel met het oog op de levering van onderdelen.

Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van de experts en het vertrouwelijke van dit contract kwam de heer Henriquez weer met de zakenman-kwestie, maar het Bestuurscollege is een volksvertegenwoordiging, Mijnheer de Voorzitter. De Raad moet weten wat er om gaat en moet inlichtingen kunnen krijgen. We hebben hier maar amper enkele inlichtingen kunnen krijgen. Het Bestuurscollege zelf heeft experts geraadpleegd, die op dit gebied een behoorlijke naam hebben, maar ik vraag me af of deze experts ook niet dezelfde raadgevers zijn van de O.G.E.M. in Nederland? En, Mijnheer de Voorzitter, waarom kunnen wij ook geen experts raadplegen, waarom moet de zaak weer vertrouwelijk worden gehouden? Men vertrouwt de Raad niet, dat is het en men wil maar alles doen op zijn eigen houtje. We vinden dit, zoals ik reeds gezegd heb, marchanderen. De heer Henriquez heeft het juist gezegd: we moe-

ten zien hoeveel we er op kunnen verdienen. Ik dank U.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez vindt het niet nodig om de kosten van de delegatie te vermelden. Hij zegt, dat deze kosten op de begroting staan weergegeven. Ik zou gaarne van de heer Henriquez willen vernemen op welke post deze kosten van de delegatie staan aangegeven.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, de kwestie van het aanleggen van een kabelnet door het Bestuurscollege. We zijn blij te vernemen, dat de nieuwe industrieën zoals de heer Henriquez zegt, zich zullen gaan vestigen in de buurt van Balashi, zodat het kabelnet dat daar aangelegd wordt zeer kort zal zijn, zodat de kosten hiervan tot een minimum beperkt zullen blijven. We zijn blij dat te kunnen vernemen. Verder, Mijnheer de Voorzitter, zei de heer Henriquez, dat ik het contract niet zou begrepen hebben. Ik heb het heel goed gelezen, Mijnheer de Voorzitter en ik heb ook daaruit kunnen concluderen, dat de industrieen, die als het ware de electriciteit als grondstof gebruiken, deze direct geleverd krijgen vanwege het eilandgebied. Ik heb ook gezien, dat ten aanzien van de andere bedrijven, die een minimum aansluitwaarde hebben van 1000 kW, de keuze wordt gelaten aan de Elmar. En dat in geval het eilandgebied de stroom levert, zoals de heer Henriquez zegt, beneden de 2,1 cent, waarvoor het Bestuurscollege aan de Elmar levert, het eilandgebied aan de Elmar 0,2 cent betaalt. Ik dank U.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez heeft zich vanavond ontpopt als kalabaskijker. Hij kan ons echter niet dwingen, dat wij ook de eigenschap of die kunde of kunst bezitten. De heer Henriquez gaat steeds van de veronderstelling uit, dat nieuwe bedrijven zich hier zullen komen vestigen en dat deze bedrijven dadelijk zo'n hoeveelheid stroom zullen afnemen, dat de thans "geplande" capaciteit opgevoerd zal moeten worden. Mijnheer de Voorzitter, we

kunnen de heer Henriquez hierin niet volgen. De heer Henriquez zegt ook, dat geen hoeveelheid water, althans geen grote hoeveelheid water zal overblijven zonder afnemingsmogelijkheid. Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen hem hierin niet volgen, want wij weten niet wat de toekomst ons brengt. Wij,die nuchter zijn en die wilden blijven met de benen op de grond, hebben voorgesteld, dat naar behoefte telkens uitbreidingen zullen worden gemaakt. Wij hebben er tegen gewaarschuwd, grootse plannen als die van het Bestuurscollege reeds nu te gaan uitvoeren, terwijl er geen zekerheid bestaat omtrent afname, zowel van water als van electriciteit.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez zegt, dat de Gezaghebber niet met de delegatie mede is gegaan omdat men in Nederland gebruik heeft kunnen maken van deskundigen, die, laten we zeggen op dit gebied groter deskundigen zouden zijn geweest dan de Gezaghebber. De heer Henriquez verzwijgt de ware reden waarom de Gezaghebber niet is gegaan. Die reden is, omdat er geen waarnemend Gezaghebber is. De waarnemend Gezaghebber, die we hebben, kan de Gezaghebber niet voor lange tijd vervangen.

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, wilt U bij het onderwerp blijven?

De heer C.A.EMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, maar dit doet wel terzake, want we hebben deze wetenschap uit de partijraad van de P.P.A. zelf. Dus om die reden kon de Gezaghebber geen lid uitmaken van de delegatie en niet om de reden zoals door de heer Henriquez aangevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, dat aan de Lago water zal worden geleverd 2 cent beneden de kostprijs en dit toch het eilandgebied goedkoper zal uitkomen, betwijfel ik Mijnheer de Voorzitter, het is reeds uitgelekt, dat door het eilandgebied een nieuwe leiding zal moeten worden aangelegd van ongeveer 22 km lengte en van 8 à 12 duim, teneinde aan de Lago dit water te kunnen leveren. We wachten op voorstellen in

dit verband aan de Raad. Dan zullen we kunnen zien, Mijnheer de Voorzitter, of de prijs, berekend aan de Lago, goedkoper zal zijn dan die waartegen aan de bevolking geleverd zal worden. Mijnheer de Voorzitter, zoals reeds door mij betoogd, gaat de heer Henriquez steeds uit van de veronderstelling, dat zovele nieuwe bedrijven zich hier zullen gaan vestigen, dat er afname zal zijn voor de hele hoeveelheid water en stroom. Wij kunnen hem niet volgen, Mijnheer de Voorzitter, in zijn eigenschap om in de toekomst te kunnen zien. We willen nuchter en met onze benen op de grond blijven en daarom zijn we tegen dit voorstel. Ik dank U.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Gaarne nog even iets, Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de opmerking van de heer Werleman, als zou ik de Raad vergeleken hebben met een kleuterschool. Ik wou het even scherp stellen, dat ik in de eerste plaats niet hou van verdraaiing van feiten, misschien zijn er anderen, die er wel van houden; ik heb slechts gezegd, indien men zich zo gaat gedragen, dan lijkt het op een kleuterschool, dan doet men als of men in een kleuterschool zit.

De heer Tromp vroeg uit welke post wordt het crediet gekweten voor de reis van de delegatie. Ik zou het zo uit mijn hoofd niet kunnen zeggen waarop Financiën het verantwoord heeft, dat zal wel zijn óf op de post reis- en teerkosten van het Bestuurscollege óf meteen op de posten van het waterproject. Ik geloof, dat er geen bezwaar is, Mijnheer de Voorzitter, dit de heren nog t.z.t. te berichten.

Dan zegt de heer Tromp: Ik heb het contract gelezen en heel goed begrepen, en omtrent de grote industrieën is dat wel heel mooi, die kunnen rechtstreeks bij het eilandgebied terecht, maar het gaat mij om de kleine industrieën, die niet electriciteitsintensief zijn, want daar ligt de keuze bij de Elmar. Mijnheer de Voorzitter, nogmaals, de heer Tromp heeft het niet begrepen tot mijn spijt. De keuze is aan de client en alleen wanneer de client zegt: Ik koop bij de overheid en

de overheid zou verkopen voor minder dan 2,1 cent, dan betalen wij aan de Elmar de royalty, waar ze alleszins aanspraak op heeft, gezien het feit, dat ze een concessie heeft, volgens welke zij alleen electriciteit mag opwekken en verkopen aan derden op Aruba. Het is dus heel normaal dat zij, wanneer zij dat recht prijs geeft, een zekere royalty daarvoor vraagt. Maar de keuze is niet bij de Elmar, de keuze is bij de client. Die mag beslissen of hij bij de Elmar terecht komt of bij ons.

De heer Eman kan mij niet volgen, Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij zeer, ik kan hem daartoe niet dwingen of instrueren. Het watergebruik is volgens hem nog steeds niet voldoende uitgelegd en ik zeg maar dat er voldoende verbruik is en er niet zo veel zal overblijven. Ik geloof niet, dat het zin heeft, Mijnheer de Voorzitter, om hier voor de zoveelste keer dieper op in te gaan, want ik heb bij de behandeling van het waterproject zelf indertijd heel uitvoerig dit punt uitgelegd. Ik heb in detail uitgelegd hoe wij verwachten de 10.000 ton water kwijt te raken. Vooral ook omdat het hier gaat om een contract met de Elmar en niet zo zeer van het waterproject zelf en de mogelijkheid van de waterdistributie, geloof ik niet, dat het nodig is dat ik dit verhaal nog eens ga herhalen. Ik zou de heer Eman in overweging willen geven de notulen nog eens door te kijken.

Het voorstel van de heer Eman om de fabriek uit te breiden naar behoefte, heb ik al eens eerder genoemd:kruidenierspolitiek, die veel duurder uitkomt dan wanneer we de zaak ineens goed opzetten.

De heer Eman heeft al vernomen, dat er een pijp naar de Lago moet komen en wacht op het moment dat de Raad daarover benaderd zal worden, hoeveel dat gaat kosten en dan is het nog te bezien of met de kosten van die pijpleiding de verkoopsprijs aan de Lago nog steeds van dien aard is dat we verantwoord kunnen verkopen voor f. 0,92 per ton.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat de heer Eman zich vergist, want de kosten van de pijpleidingen worden niet verwerkt in de be-

drijfskosten van het waterproject. Ook niet nu. De pijpleidingen die aangelegd werden en nog aangelegd worden, worden niet, net zo min als de pijpleidingen naar Urataka en alle andere gebieden van het eiland, verwerkt in de verkoopsprijs van het water. Dus ook niet de pijpleiding naar de Lago. Bovendien kan ik mededelen, dat wij in staat zullen zijn om deze zaak heel eenvoudig en goedkoop op te lossen. Daar zijn geen moeilijkheden mee. Ik dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt ondersteund door de heren A.Werleman en F.B.Tromp.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Zoals ik reeds gezegd heb, was de tijd voor ons te kort, Mijnheer de Voorzitter en aangezien we van het Bestuurscollege geen antwoord kunnen krijgen, kunnen wij onze stem aan dit voorstel niet geven.

Het voorstel van het Bestuurscollege d.d. 6 September 1956 no. 8012, betreffende de overeenkomst met de N.V. Electriciteit-Maatschappij Aruba inzake stroomlevering door het eilandgebied wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C. Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew en I.E.Faneyte.

Tegen stemmen de leden: F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa en A.Werleman.

7. <u>Voorstel van het Bestuurscollege d.d. 4 September 1956 no. 2967, betreffende bouw en exploitatie van een "hydroponics-farm". (Bijlage 1956 no. 52).</u>

De heer J.A.CROES: Mijnheer de Voorzitter, uit het voorstel van het Bestuurscollege betreffende de oprichting van een "hydroponics-farm" op Aruba zie ik, dat het Bestuurscollege bereid is aan dit project,

zoals aan andere, ook al weer ettelijke tonnen te besteden. De voornaamste in het voorstel van het Bestuurscollege overwogen perspectieven zijn:

1e deviezenbesparing;

2e lagere prijzen voor groenten;

3e het scheppen van arbeidsgelegenheid;

4e exportbevordering.

Ik moet in het kort deze perspectieven onder de loupe nemen. Deviezenbesparing. Dit zou volgens het Bestuurscollege $ 160.000,-- per jaar betreffen. We weten, Mijnheer de Voorzitter, dat niettegenstaande de nog steeds van kracht zijnde deviezenverordening, deze bepalingen langzamerhand niets anders zijn geworden dan een formaliteit. Het is een ieder bekend, dat deviezen thans worden verstrekt aan een ieder voor welk doel dan ook. Dat de banken alsnog formulieren hiertoe indienen, welke zonder meer door de bevoegde instantie worden getekend, bewijst voldoende, dat het hier slechts een tijdrovende formaliteit en niets anders geldt. Deviezen hebben wij in overvloed. Willen wij deze deviezenbesparing bekijken in het licht van de oorlogstijd of de na-oorlogse tijd dan geloof ik, Mijnheer de Voorzitter, dat wij in dit licht veel belangrijker aangelegenheden hebben te bekijken dan oprichting van een"hydroponics-farm"

Ten tweede, het scheppen van arbeidsgelegenheid. In het voorstel lezen we, Mijnheer de Voorzitter, dat ten hoogste 12 personen werkgelegenheid bij deze farm kunnen krijgen. Noemt het Bestuurscollege dit scheppen van werkgelegenheid? wordt hiervoor f. 526.000,-- gebruikt? Ik kan hier verklaren, Mijnheer de Voorzitter, dat ik hierin geen scheppen van arbeidsgelegenheid kan zien, althans niet in de zin als door deze Raad bedoeld.

Lagere prijzen van groenten. Mijnheer de Voorzitter, ik weet van de Lago Company, die ook met dit hydroponics-systeem proeven heeft genomen, dat de hele opzet mislukt is. Weliswaar houdt de Lago alsnog haar

"plant" in stand, doch deze brengt niets anders dan tomaten op en wel tegen hogere kosten dan die waartegen zij deze tomaten uit Miami of elders kan importeren. Dat de Lago deze "plant" aanhoudt is een prestige-kwestie, een caprice, een houding, welke het eilandgebied zich niet mag permitteren.

Exportbevordering. Dit argument is te bespottelijk om daaraan woorden te wijden, Mijnheer de Voorzitter.

Ik lees verder, Mijnheer de Voorzitter, dat een zekere Robins zal overkomen tegen een salaris van $ 1.000,-- per maand gedurende de tijd nodig voor de oprichting van deze "plant". Het Bestuurscollege stelt deze tijd op ongeveer drie maanden. Wij kunnen echter, gezien dit salaris gemoedelijk aannemen, dat met de opzet zeker minstens negen maanden zo niet één jaar gemoeid zal zijn. We zullen toekijken.

Wanneer de "plant" klaar is, mag de heer Robins deze huren. Een huurprijs betaalt hij echter niet. Hij geeft aan het Bestuurscollege 66 2/3% van de jaarlijkse winst, welke volgens het Bestuurscollege wel zeker zal zijn. Dat deze zekerheid bij het Bestuurscollege bestaat, moet ik aannemen, aangezien in het hele voorstel met geen enkel woord over eventueel verlies wordt gerept. Deze huurovereenkomst wordt intussen voor tien jaren aangegaan. Mocht , buiten alle verwachting, bij wijze van een abortus van de natuur, deze "plant" toch lukken en rendabel blijken te zijn, dan heeft de heer Robins het recht deze "plant" te kopen. Na verloop van drie jaar geldt dit recht reeds. Bovendien wordt aan de heer Robins een renteloze lening gegeven door het eilandgebied van f. 120.000,--. Zulks renteloos en zonder gehouden te zijn tot terugbetaling hiervan enige waarborg te stellen. Waarvoor dit geld aan Robins wordt verstrekt, is ook niet bepaald, evenmin dat hij gehouden zal zijn dit bedrag voor een bepaald doel te gebruiken.

Het Bestuurscollege beweert, dat aan de heer Robins geen monopolie zal worden gegeven. Echter, Mijnheer de Voorzitter, wanneer men nagaat al de voorrechten, die volgens dit voorstel aan Robins worden

verstrekt, dan komt men tot de conclusie, dat hij in de gelegenheid wordt gesteld, aannemende, dat de "plant" zal lukken, een zodanige positie te verkrijgen, dat daartegen niet geconcurreerd kan worden. Hier wordt niet naar de letter, maar in feite aan Robins een monopolie-positie verstrekt.

Wat mij ook in het voorstel is opgevallen en ook in de memorie van antwoord van het Bestuurscollege, is dat thans blijkt dat de bestaande capaciteit van onze Watervoorzieningsdienst voldoende is om in het watergebruik van dit plan te voorzien. Bij de behandeling van de uitbreidingsplannen voor de Watervoorzieningsdienst werd eerst door het Bestuurscollege betoogd, dat juist met het oog op een dergelijke, hydroponicsplant een uitbreiding van f. 20.000.000,-- nodig was, wat ongerijmd is, hetgeen thans is gebleken.

Mijnheer de Voorzitter, ik vraag mij af, wat wij werkelijk gedaan zouden kunnen hebben met f. 520.000,--. Een zee van werk verschaffen, arbeidsgelegenheid scheppen door het tot stand brengen van werkelijk nuttige werken van blijvende aard. Ik kan in dit hele voorstel niets anders zien, dan geluk voor de heer Robins om in zijn leven een Bestuurscollege als het onze te ontmoeten. Natuurlijk zal hij weten de verliezen, die er zeker zullen zijn, zodanig te balanceren, dat deze alleen door ons eilandgebied zullen worden gedragen. Voor tien jaren is deze man zijn bestaansmogelijkheid hierbij verzekerd. Ik kan echter naar mijn geweten mij niet lenen tot het verstrekken van dit geluk aan de heer Robins. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer F.S.KELLY: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de bouw en de exploitatie van een "hydroponics-farm" heb ik het volgende te zeggen. Mijnheer de Voorzitter, dit is de enige mogelijkheid om de prijzen van groenten en vruchten te verlagen. Naar mijn mening is dit een zeer goed voorstel en het is van groot belang voor Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie zal dit voorstel steunen.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter. Met het onderhavige voorstel is f. 520.000,-- gemoeid. Dit is een bedrag dat ons tegenwoordig bijna niets meer zegt. We denken niet meer in honderdduizenden, maar in millioenen. Maar laten we het anders zeggen. Hiermede is meer dan een half millioen gulden gemoeid. Het bedrag is te splitsen in f. 400.000,-- investering en f. 120.000,-- lening aan de heer Robins. Wij vrezen echter met grote vreze, Mijnheer de Voorzitter, dat dit half millioen weggesmeten zal worden. Want we herinneren ons nog zeer goed met welk een fanfare de ananascultuur op deze eilanden gebracht werd. De Minister van Financiën zelf pootte op Curaçao de eerste ananas en hier deed het de waarnemend Gezaghebber, er stonden foto's in de krant en de Venezolaanse Consul was er bij. En nu, Mijnheer de Voorzitter, heeft men op Curaçao het overgrote deel van de ananassen al weer ondergeploegd, omdat de exploitatie te duur werd en de planten er bovendien slecht voor stonden. Hieruit ziet men wel met welk een lichtvaardigheid men hier te werk gaat. Men zag al een conservenfabriek in de lucht, maar het bleven luchtkastelen en van luchtkastelen wordt niemand rijk met uitzondering dan de psychiater, die je dan van die waandenkbeelden moet afhelpen.

Nu weer f. 400.000,-- kapitaalsinvestering voor de "hydroponicsfarm" waarin maximaal 24 mensen werk zullen krijgen, volgens de gegevens van het Bestuurscollege. Bovendien wordt er nog een f.120.000,-- geleend om de lopende uitgaven van het eerste jaar te voldoen.
f. 120.000,--, Mijnheer de Voorzitter, zonder enige waarborg, dat deze ook inderdaad zullen worden terugbetaald. Op de vragen hierover heeft het Bestuurscollege niet geantwoord. Als er geen winst is, dan heeft het eiland geen huurinkomsten en de heer Robins verdient niets. Maar wat als er verlies is? Dan worden die f. 120.000,-- opgesoupeerd en het eiland krijgt niets. Hoe komen die f. 120.000,-- dan terug, Mijnheer de Voorzitter? We vragen ons af, welke zakenman op deze voorwaarden geld zou lenen? De heren Petronia en de Cuba zijn zakenmensen.

Wij zouden hen willen vragen: Zoudt U op dergelijke voorwaarden geld uitlenen, ook al had U nog zo veel geld? Waarschijnlijk is Uw antwoord: Neen. Waarom geeft U Uw stem er dan aan, dat op deze wijze de gemeenschapsgelden weggesmeten worden, indien U Uw eigen geld er niet aan zou wagen.

Ook de producten, die er van moeten komen, zijn zeer eenzijdig en het is de vraag of die hier allemaal afgenomen zullen worden. Ook moeten ze niet veel duurder uitkomen dan diepvries- en blikgroenten, Mijnheer de Voorzitter, want zijn ze maar iets duurder, dan zal de doorsnee-bevolking ze niet kopen.

Mijnheer de Voorzitter, zo lang er geen garanties zijn dat deze gelden ook terugkomen, zullen we hiervoor niet stemmen. We willen niet pessimistisch zijn, maar om f. 520.000,-- uit te geven om 24 mensen gedurende één jaar aan het werk te helpen, dat gaat ons toch wel een beetje te ver. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, houden wij er niet van dat deze Raad voor de gek gehouden wordt.

Toen de waterplannen aan de orde waren, moesten er zoveel eenheden komen, omdat een behoorlijk gedeelte van het water voor de "hydroponics" gebruikt zou worden. Dit waterplan was dus een der argumenten voor de onzinnige uitbreiding en wat blijkt nu? Dat dit allemaal maar verzinsels zijn geweest, want de "hydroponics" kunnen nu bediend worden bij de tegenwoordige capaciteit van de bestaande "plant". Ook de verschrikkelijk hoog geraamde opbrengst bevalt ons niet, Mijnheer de Voorzitter. Gemiddeld kan er gezegd worden, dat er 3 oogsten per jaar zullen zijn. Deze moeten tezamen f. 240.000,-- opbrengen. Aldus het Bestuurscollege. Dat is dus gemiddeld een f. 80.000,-- per oogst. Maar waarom moet er dan f. 120.000,-- geleend worden, als er na vier maanden al een opbrengst van f. 80.000,-- is ? De lonen van de arbeiders in die vier maanden zijn geen f. 80.000,--, maar 24 maal, laten we zeggen, f. 400,-- maal vier dat is ruim f. 30.000,--. Na vier maanden zijn dus de onkosten er ruimschoots uit, als we het Bestuurscolle-

ge mogen geloven. Maar waarom moet er dan toch nog f. 120.000,-- geleend worden als er na vier maanden al f. 80.000,-- opbrengst is? Een lening van f. 80.000,-- is ons inziens ruim voldoende, want in die opbrengst van f. 80.000,-- is al winst begrepen. F. 80.000,-- is meer dan de lopende kosten van vier maanden en na die vier maanden moet de "plant" dan verder "gerund" worden uit haar eigen opbrengst. Ook op een andere wijze is te berekenen, dat f. 120.000,-- wat te hoog is. Die f. 120.000,-- worden immers afgelost in twee jaar, volgens het Bestuurscollege? Wij voor ons zelf denken, dat ze helemaal niet afgelost zullen worden, Mijnheer de Voorzitter. Deze aflossing zou dus moeten zijn f. 60.000,-- per jaar, dit is één derde van de winst, want twee derde van de winst gaat naar het Bestuurscollege, als huur. Maar als 1/3 van de winst f. 60.000,-- is per jaar, Mijnheer de Voorzitter, dan moet de totale winst f. 180.000,-- per jaar zijn op een omzet van f. 250.000,-- of wel de winst is 2/3 van de verkoopsprijs, of wel de kosten zijn f. 60.000,-- per jaar en de winst f. 180.000,--. Maar als de kosten f. 60.000,-- per jaar zijn, dan is dat per vier maanden slechts f. 20.000,--. Toch wordt er f. 120.000,-- geleend om de eerste kosten van één jaar te dekken. Mijnheer de Voorzitter, wij geloven dat er hier op vreemde wijze met cijfers is gegoocheld. De leningen zijn schandalig hoog en om ons zand in de ogen te strooien, worden de opbrengsten maar hoog gezet. Ieder kan berekenen, dat op deze wijze 300% winst wordt gemaakt, want tegen f. 60.000,-- onkosten zijn er f. 180.000,-- winst. We vragen ons af, gelooft U dat nu werkelijk, Mijnheer de Voorzitter? Zelfs als we nog eens f. 60.000,-- rekenden voor onderhoud en afschrijving, dan zou er toch nog f. 120.000,-- per jaar winst gemaakt moeten worden van een totale investering van f. 520.000,-- of wel ongeveer 25%. Maar als dit het geval is, Mijnheer de Voorzitter, dan zal deze wijze van landbouw veel voordeliger dan welke andere tak van land- of tuinbouw ook wezen. Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen hierin niet geloven. Volgens ons wordt ons eiland

weer diep in de schulden gestoken op voorstel van een zeker persoon en daaraan zullen we onze stem niet geven. Ik dank U.

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, de geachte leden van de overkant hebben bezwaren tegen de oprichting van een "hydroponics-farm". Men ziet dit project als een groot risico en is van mening, dat de overheid geen risico moet nemen met het geld van onze belastingbetalers. Laten wij de waarheid erkennen. De Lago is onze enige bron van welvaart. De Lago heeft zoveel werklieden nodig en geen nieuwe. Ieder jaar komen er van onze scholen honderden jongelui, die werk zoeken, maar geen vaste betrekking krijgen. Om onze economie te versterken, moet er iets gedaan worden. Het is wel waar, dat het "hydroponics-project" als zodanig geen oplossing is voor onze werkloosheid. Het is maar een stap in de plannen voor de economische verheffing van het eiland. Als deze onderneming een risico is, is zij wel de moeite waard. Als zij geen winst oplevert, is zij toch een stap in de goede richting. Het volk zal groenten enz. goedkoper krijgen en een zeker aantal mensen zal werk krijgen, dus zullen er mensen hierdoor geholpen worden. Men moet niet uit het oog verliezen, dat alles wat men kan doen om onze economie te verheffen, een zeker wissel op de toekomst zal zijn. Om Aruba te helpen moeten wij bereid zijn risico's te nemen. Wij moeten natuurlijk voorzichtig zijn, toch moeten wij risico's nemen.

Mijnheer de Voorzitter in deze zaak zal ik steun aan het Bestuurscollege geven. Ik dank U.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal trachten niet in herhaling te treden en zeggen, dat deze kwestie een onverantwoordelijke opzet is en een experiment. Men heeft op Curaçao reeds dit systeem uitgeprobeerd bij de C.P.I.M. en het gouvernement. Op de Lago heeft men het ook sedert 1944 - en daar gebruikt men slechts twee man locale krachten, die niet veel verdienen - met investering in het

project van een bedrag van $ 40.000,-- en men maakt daar geen winst, Mijnheer de Voorzitter. Hier betreft het een zo grote opzet, dat een Amerikaan $ 1.000,-- moet verdienen en de heer Maduro straks aan het hoofd van de Administratie zal staan met een heel leger om zich heen, maar slechts 12 tot 15 personen in de "units" zullen gaan werken.

Mijnheer de Voorzitter, verder zegt het Bestuurscollege, dat het project een besparing van de deviezen zal zijn. Ik betwijfel het ten zeerste, dat er sprake van deviezenbesparing van enig belang zal zijn. Men zegt, dat men $ 160.000,-- aan deviezen kan besparen, dat is ongeveer f. 310.000,--, maar daartegenover staat slechts een opbrengst van f. 240.000,-- per jaar, er van uitgaande Mijnheer de Voorzitter, dat alles verkocht wordt en tegen de prijs die men denkt daarvoor te krijgen. Maar wat als dit niet gebeurt? Krijgen we dan een nieuwe deviezenbesparing, Mijnheer de Voorzitter? En de chemicaliën, die we straks zullen importeren, krijgen we die voor niets, Mijnheer de Voorzitter? Of moeten we daarvoor dollars betalen? Dan, Mijnheer de Voorzitter, de groenten, die niet geteeld zullen worden op deze farm, die moeten misschien ook van elders komen, misschien uit de "States", daarvoor moeten we toch ook weer dollars betalen? Ik begrijp dus, dat deze deviezenbesparing niet helemaal opgaat.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, hebben verschillende heren er al over gesproken, dat de heer Robins maar eventjes f. 120.000,-- krijgt om deze zaak te drijven, waartegenover hij geen enkel risico heeft. Men zegt, dat hij alle risico's draagt, die een zakenman kan hebben. Mijnheer de Voorzitter, we kunnen met de gelden van de gemeenschap ons deze luxe en deze risico's niet permitteren.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, hebben we geen antwoord gekregen op verschillende vragen. Waar heeft de heer Robins gewerkt, met welke resultaten, welke ervaring heeft hij? Had hij ergens anders een bedrijf? Verder willen we vragen, is hij zelf niet kapitaalkrachtig, waarom moeten we hem f. 120.000,-- lenen? En heeft hij ook com-

pagnons, z.g. "silent partners", Mijnheer de Voorzitter?

Tenslotte moeten wij het ook weer betreuren, dat wij dit contract slechts vertrouwelijk ter inzage konden krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals gewoonlijk kunnen publieke zaken weer niet publiek worden behandeld.

Mijnheer de Voorzitter, wij voorzien reeds, dat als deze farm straks in werking zal zijn en de groenten aan het groeien zijn en de opbrengsten komen, daar de grootste corruptie zal plaats vinden. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, kunnen we het Bestuurscollege niet machtigen om deze overeenkomst met de heer Robins te sluiten.

Een bron van inkomsten, van welvaart, heeft een ander lid gezegd; Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat hij zelf dat wel beter weet. Ik dank U.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vorige sprekers aan deze kant en ik wil volkomen onderschrijven, wat door hen is gezegd. Ik weet niet hoe het feitelijk contract met Robins zal luiden. Ik wil toch een waarschuwende stem laten horen. Naar hetgeen ik uit het voorstel van het Bestuurscollege kan afleiden, verkeert men in de veronderstelling, dat men eerst een arbeidsovereenkomst en later een huurovereenkomst met de heer Robins gaat sluiten. Echter, Mijnheer de Voorzitter, naar de inhoud van het voorstel van het Bestuurscollege zie ik geen huurovereenkomst. De inhoud van dit voorstel stelt daar een burgerlijke maatschap en niet een verkapte huurovereenkomst, zoals het Bestuurscollege ons voorstelt. De rechtsfiguur is een burgerlijke maatschap naar de inhoud van het contract, zoals het Bestuurscollege dit ons heeft voorgelegd. De maatschap is een overeenkomst waarbij twee of meer personen zich verbinden om met elkaar te delen de winsten, afgeworpen door een gemeenschappelijk gevormd vermogen. Doch van deze overeenkomst is het maken en daarna verdelen van de winst. Het gemeenschappelijk vermogen

bestaat uit de inbreng, welke kan bestaan uit geld, goederen of nijverheid, wat in deze het geval is. Bij zo'n maatschap, wanneer niet anders bepaald is omtrent het verlies, moet het verlies gedragen worden overeenkomstig het percentage van de winstverdeling tussen de partijen. Verder is bepaald, dat indien ten opzichte van het beheer niets is overeengekomen, iedere vennoot beheersbevoegdheid heeft; zij verbindt dus de anderen zelfs zonder diens toestemming. Mijnheer de Voorzitter, met deze wetsbepalingen voor ogen, wil ik een waarschuwende stem laten horen. Hier wordt volgens mij, Mijnheer de Voorzitter, het eilandgebied niets anders dan de vennoot van Robins in een burgerlijke maatschap. De heer Robins zal, indien omtrent de beheersbevoegdheid niets anders is bepaald, kunnen handelen zonder toestemming van het eilandgebied en het eilandgebied naar willekeur zelfs kunnen verbinden. Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat deze waarschuwing niet in de wind zal worden geslagen. Ik dank U.

De heer O.CROES: Mijnheer de Voorzitter, van onze kant bestaat er geen bezwaar het Bestuurscollege te machtigen het onderhavige project uit te voeren. Zoals ik eerder gezegd heb, mogen we niet aan het maken van plannen en projecten alleen bezig blijven. Het is zeker, dat deze "hydroponics-farm" een vooruitgang voor Aruba betekent. Er zal gelegenheid zijn om 26 personen van werk te voorzien. Dat moet niet beschouwd worden als een massa-werkverschaffing maar daarnaast zullen de volgende voordelen verkregen kunnen worden:
ten eerste een deviezenbesparing van $ 160.000,-- per jaar;
ten tweede: zeer zeker zal de bevolking van Aruba van goedkope groenten kunnen genieten.

Het spijt me te vernemen, dat aan de andere kant stemmen zijn opgegaan, die tegen dit project zijn. Aan die heren wil ik graag de volgende vraag stellen: Waarom bent U eigenlijk tegen onze projecten, die voor het algemeen belang van Aruba zijn? Bent U misschien jaloers

op het feit, dat ze door ons worden gerealiseerd? Misschien lachen zij mij uit. Mijnheer de Voorzitter, als ik zeg, dat ik zeer optimistisch ben over deze farm en hoop, of beter gezegd, ik weet, dat binnenkort een ieder er van zal profiteren. Mijnheer de Voorzitter, de tijd zal ons leren, dat de beslissing die wij vanavond nemen ten goede van het Arubaanse volk was. Ik dank U.

De heer F.V.LACLÉ: Mijnheer de Voorzitter, het plan voor deze "hydroponics-farm" op Aruba is mijns inziens een zeer goed plan, aangezien Aruba inderdaad grote behoefte hieraan heeft. Alvorens verder te gaan, wil ik de heer Irausquin en het Bestuurscollege bij voorbaat lof toe spreken voor hun ideale plan. Dat dit plan voordelig zal zijn voor Aruba blijkt uit het volgende:
ten eerste is er momenteel op Aruba een grote import van verse groenten; een uitgave, die gelimiteerd kan worden;
ten tweede zal Aruba over voldoende verse groenten kunnen beschikken, die ongetwijfeld de gezondheidstoestand alhier zal bevorderen;
ten derde, zal dit plan zeer stimulerend werken op hen die interesse bezitten voor de landbouw.

Zo zou ik nog door kunnen gaan met voordelen opnoemen. Dit echter lijkt mij overbodig, daar het plan voor zich zelf spreekt. Indien men zou moeten overgaan tot stemmen, wil ik U de verzekering geven, dat ik dit plan met geheel mijn hart zal steunen. Ik dank U.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, gezien de vele sprekers, die voor mij waren, zal ik kort zijn. Er gaat me een licht op, Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik zie hoe feitelijk de redeneringen zijn over de projecten en de voorstellen van het Bestuurscollege. Ik denk aan de bladen, die ik lees, waarin men zegt: "Boulevard ta nos plan, ta nos idea tabata, pero nos no a hanja tempu pa haciéle." Het was ons plan om een boulevard te maken en ons plan waren de verschillende

sociale verordeningen en besluiten, die in het afgelopen jaar gemaakt zijn. Dat was allemaal hún plan, maar nu hebben zij natuurlijk niet de gelegenheid om dat te zeggen, want we zijn veel te ver in de nieuwe periode. Mijnheer de Voorzitter, ik vind het niet eerlijk dat er gezegd wordt dat de C.P.I.M. en de Lago verliezen hebben geleden met de"hydroponics-farm". De Lago "doet in olie", Mijnheer de Voorzitter, en niet "in groenten". Verder werd dit werk aangepakt gedurende de oorlog om de mensen een beetje te helpen, maar het werd helemaal niet gedaan om daar winst mee te maken, evenmin als bij de C.P.I.M.

Voorts, Mijnheer de Voorzitter, wordt er hier gezegd, dat er f. 520.000,-- wordt uitgegeven om 20 mensen aan het werk te helpen. Dat is ook niet helemaal juist gezegd. De zaak is zó, dat er een half millioen uitgegeven wordt en wat krijgt Aruba daar voor? Op de eerste plaats geen gebrek meer aan verse groenten en vers fruit. Op de tweede plaats worden hier dollars vastgehouden en op de derde plaats worden enkele mensen aan werk geholpen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens niet op de plaats te gaan zitten van het Bestuurscollege, maar toch vind ik het wel goed even voor te lezen wat staat in de memorie van antwoord: "De heer Robins is o.a. in het bezit van diploma's van de John Hopkins Universiteit en van de Universiteit van Florida. Te zijnen aanzien zijn de vereiste inlichtingen ingewonnen bij de overheid van Puerto Rico alvorens contact met hem werd gezocht." Dit naar aanleiding van de vraag, voor de zoveelste maal, van de heer Werleman. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik zou even een opmerking willen maken, uit financieel oogpunt, op hetgeen de heer Croes naar voren gebracht heeft en ik geloof ook de heer Tromp, n.l. de deviezenkwestie. Het was de heer Werleman, geloof ik, die zeide dat voor $ 160.000,-- per jaar niet meer aan deviezen ge-

kocht zou behoeven te worden. Ik wou even uitleggen, dat U niet moet kijken naar die deviezen als dollars, maar als guldens die niet naar buiten gaan. Deviezen kunnen ook guldens zijn. En daar gaat het juist in dit geval om. Honderdenduizenden guldens die voor deze gemeenschap worden opgebracht, die gaan nu naar Miami of andere plaatsen toe om daar de groenten te betalen, die hier worden aangebracht. De bedoeling is om deze deviezen, deze guldens, binnen de gemeenschap te houden. Het gaat dus niet om de dollars, die,zoals gezegd, men met enkele formaliteiten gemakkelijk kan krijgen bij de bank.

Naar aanleiding van de opmerking van de heer Croes, dat de groenteteelt op de Lago mislukt zou wezen en dat de kosten daar groot zijn, merk ik op, dat bij de Lago de groenteteelt alleen wordt gedaan uit het oogpunt van prestige. Het is juist zo mooi geweest, dat we gebruik konden maken van een "hydroponics-farm" op kleine schaal op Aruba. De gegevens zijn juist van die aard, dat de Lago daarmede niet verliest, zelfs al gaat het op deze kleine schaal; men is in staat de kosten te dekken. Dit is overtuigend bewijs, dat bij grotere opzet winst gemaakt wordt.

De vrees van de heer Tromp ten aanzien van de garantie van het voorschot en of het ooit terug zal komen, kan ik me indenken na het voorschot, dat indertijd verleend is geworden voor de goudexploitatie en dat ook nooit terug is gekomen. Ik kan me indenken, dat hij bang is, om deze bedragen te betalen, maar we zullen er voor zorgen dat dit voorschot dit keer zal worden terugbetaald.

Dat is wat financieel mij aanging, Mijnheer de Voorzitter, ik dank U wel.

De heer C.A.Eman verzoekt hoofdelijke stemming. Het verzoek van de heer C.A.Eman wordt ondersteund door de heren J.A.Croes en D.G. Croes.

Het voorstel van het Bestuurscollege d.d. 4 September 1956 no. 8012 betreffende bouw en exploitatie van een "hydroponics-farm" wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M. Leonardo, E.R.Finck, W.C. Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly en P.Croes.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

8. Ontwerp-eilandsverordening houdende regeling van de toelage van de Gedeputeerden (Toelageregeling Gedeputeerden)(Ag.no. 8474; bijlage 1956 no. 48).

De heer D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, uit het voorstel van het Bestuurscollege, waaronder de Gedeputeerden, tot verhoging hunner toelagen, zie ik dat deze verhoging wordt gevraagd omdat zowel hun werkzaamheden, als hun verantwoordelijkheid zijn toegenomen. Ook hun capaciteiten schijnen gestegen te zijn blijkens het voorstel, waarin zij o.a. vergeleken worden met onderscheidene hoofden van diensten, waaronder, om maar iets te noemen, een ingenieur en een arts met ettelijke jaren van ervaring.

Ik vraag mij echter af, Mijnheer de Voorzitter, waarom, indien werkelijk de werkzaamheden en verantwoordelijkheid van deze heren zijn toegenomen, het Bestuurscollege niet gekomen is met het voorstel tot benoeming van een vijfde Gedeputeerde, waartoe door wijziging van de Eilandenregeling de mogelijkheid is geopend? Waarom willen deze heren aan een ander lid van de P.P.A. deze kans niet gunnen? Ik ben er zeker van, Mijnheer de Voorzitter, dat in de gelederen van de P.P.A. personen van betere capaciteiten dan deze heren hebben,gevonden kunnen worden om te werken voor de huidige toelage, die de Gedeputeerden genieten.

Wij zien echter dat de heren deze mogelijkheid niet eens onder het oog hebben gezien; waar het hen klaarblijkelijk om te doen is, is om

zoveel mogelijk zelf te kunnen verdienen. Ook een overbruggingstoelage hebben zij zich toegedacht. Naar de door het Bestuurscollege aan ons verstrekte cijfers kunnen wij zien, dat de Gedeputeerden elk ongeveer f. 400,-- meer per maand zullen gaan verdienen. De overbruggingstoelage zal voor elk ongeveer f. 9.000,-- zijn. Voorwaar, Mijnheer de Voorzitter, geen kleinigheid. Aardig is ook de opmerking in het voorstel, dat deze heren meer moeten verdienen dan alle andere hoofden van diensten, ongeacht de capaciteiten van deze heren en hun dienstjaren, alhoewel zij genoegen willen nemen om, al is het maar een ietsje, minder dan de Gezaghebber te verdienen. Gezien deze gesignaleerde maatstaf, Mijnheer de Voorzitter, kunnen wij binnenkort verwachten, dat ook Uw salaris door het Land wordt verhoogd teneinde de mogelijkheid te openen voor verdere verhoging der toelagen der heren Gedeputeerden. Al is het om deze reden dat U, Mijnheer de Voorzitter, hoogstwaarschijnlijk salarisverhoging kunt verwachten, moeten wij niettemin verklaren, dat wij U dit ten zeerste gunnen en dat U dit gezien Uw dienstjaren, Uw capaciteiten en prestaties meer dan verdient.

Terugkomende echter op de voorgestelde verhoging van de toelagen van de Gedeputeerden, wil ik hier als mijn bescheiden mening zeggen, dat ik niet aanneem, dat wegens toegenomen werkzaamheden of wegens toegenomen verantwoordelijkheid deze heren aanspraak kunnen maken op de voorgestelde toelage-verhoging. Ik wil in dit verband niet eens aanhalen, hetgeen door de fractieleider van de P.P.A. werd gezegd bij de behandeling van een gelijksoortig voorstel, enige tijd terug door het voormalige Bestuurscollege bij de Raad ingediend. Dit is te vinden in de desbetreffende notulen. Het schijnt echter, Mijnheer de Voorzitter, dat deze argumenten niet meer gelden, en dat de leider van de P.P.A. niet meer degene is, die de leiding geeft, doch de Gedeputeerde Oscar Henriquez, die de stoel van de leider zelf ambieerde en die deze als het ware reeds heeft ingenomen.

De overbruggingstoelage voor deze heren kan ik ook niet begrijpen. Ik wil mij even voorstellen hoe het in de praktijk gaat, wanneer deze Gedeputeerden moeten aftreden:

Gedeputeerde Henriquez gaat terug naar zijn gouvernementsambt;

Gedeputeerde Petronia gaat terug naar zijn bouwbedrijf, dat hij in feite nooit heeft verlaten;

Gedeputeerde de Cuba gaat terug naar zijn winkelzaak, die hij evenmin ooit heeft verlaten;

Gedeputeerde Croes gaat terug naar de drukkerij van Juan E.Irausquin, alwaar hij zeker zal worden aangenomen om zijn trouw aan de partij verzekerd te behouden.

Ik zie dus het nut van de overbruggingstoelage niet in. Ook tegen de voorgestelde verhoging heb ik bezwaar, zodat ik mijn stem tegen het hele voorstel zal verheffen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats vragen wij ons af, hoe het mogelijk is dat de Gedeputeerden een bedrag van f. 17.400,-- per jaar verdienen, want de gewezen Gedeputeerden van het vorige Bestuurscollege ontvingen een bedrag van f.16.264,- per jaar. Ik vraag mij af sinds wanneer de Gedeputeerden dan een verhoging hebben gekregen nadat de vorige Gedeputeerden zijn afgetreden? Met ingang van welke datum, Mijnheer de Voorzitter?

Komende op de thans gevraagde verhoging, een verhoging van eventjes bijna f. 5.000,-- per jaar en van bijna f. 400,-- per maand, waardoor de Gedeputeerden meer dan f. 1.800,-- per maand zullen ontvangen, moeten wij toch het volgende opmerken. Om deze verhoging te motiveren zegt het Bestuurscollege, dat de verantwoordelijkheid groter is geworden. Mijnheer de Voorzitter, dit gold ook in meerdere mate voor het vorige Bestuurscollege, dat pionierswerk heeft verricht. Toen men in 1953 een bescheiden verhoging vroeg, waren de P.P.A.-leden tegen, maar nu blijkt, dat de verhoging van 1953 voor

de P.P.A. te laag was, aangezien de toelage van f. 16.400,-- tot f. 17.400,-- werd opgevoerd, waar de Raad niets van af weet. Mijnheer de Voorzitter, dit is een verhoging van ongeveer 6% en nu, Mijnheer de Voorzitter, een jaar nadat het Bestuurscollege zelf heeft gezegd, dat de toelage voldoende was, nu komt het Bestuurscollege weer met een salarisverhoging van meer dan 26%. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, wil ik enige woorden van de leider van de P.P.A. in herinnering brengen, onder meer gezegd in de vergadering van deze Raad op 12 Maart 1953. De leider van de partij, die nu een verhoging van de Gedeputeerde-toelage wil hebben, heeft toen o.a. het volgende gezegd: "Het Bestuurscollege meent het voorstel tot verhoging van de toelage van de Gedeputeerden te moeten baseren op het feit, dat die toelage niet overeenstemt met de taak en de verantwoordelijkheid van de Gedeputeerden. Maar, Mijnheer de Voorzitter, zowel de taak als de verantwoordelijkheid waren bij het begin wel bekend" - Ik ben het helemaal eens met hem, Mijnheer de Voorzitter - "Men wist van te voren voor welke taak en voor welke verantwoordelijkheid men stond." - Ik ben ook dit helemaal eens met hem, Mijnheer de Voorzitter - "Men kan moeilijk deze gronden aanvoeren om de toelage te verhogen. Als men de tijdsomstandigheden in aanmerking neemt, Mijnheer de Voorzitter, dan moet men eerder tot bezuiniging overgaan dan tot verhoging. Ook in dit opzicht wordt deze verhoging niet gewettigd. Naar mijn mening gaat de vergelijking met een ambtenaar, die f. 10.200,-- 's jaars verdient, moeilijk op, want de ambtenaar mag geen ander werk verrichten, terwijl de Gedeputeerde dit wel mag doen en dit ook doet, Mijnheer de Voorzitter. Hierin gaat dus deze vergelijking mank."

Mijnheer de Voorzitter, dit is ongeveer ook van toepassing op dit Bestuurscollege. Een ander lid van de P.P.A.-fractie heeft toentertijd ook het een en ander hierover gezegd. Hij zei n.l.: "Het is wellicht geen overdrijving wanneer er hier verklaard wordt, dat bij de gehele gemeenschap het voor ons liggend ontwerp over de tong gaat.

Nu is het zo, dat wanneer iets over de tong gaat, men dan in staat is de smaak daarvan te beoordelen. Zo kunnen we o.a. spreken van een zoete, een zure of een bittere smaak. Het is ook zo, dat iets een bittere smaak kan hebben en toch overigens heilzame bestanddelen kan bevatten. In het laatste geval nemen we het dan onder afkeer in, ons zelf troostende met de veronderstelling, dat de uitwerking daarvan enigszins bevredigend zal zijn. Bekijken we nu de aan de orde zijnde ontwerp-eilandsverordening tot nadere regeling, verhoging, van de toelage van de gedeputeerden in het licht als zoeven aangegeven, dan constateren wij haast onmiddellijk, dat ze een bittere smaak heeft."

Mijnheer de Voorzitter, zover een ander lid van de P.P.A.-fractie. Mijnheer de Voorzitter, na dit alles kunnen we slechts opmerken, dat wanneer straks deze eilandsverordening aangenomen is door de stemmen van de P.P.A.-leden, deze leden niet geluisterd hebben naar de woorden van hun leider, die steeds gezegd heeft: "Luistert naar mijn woorden, maar kijkt niet naar mijn daden." In dit geval hebben zij wèl naar de daad van de leider gekeken, Mijnheer de Voorzitter, de daad die ook hij heeft gedaan, de daad van de verhoging van zijn salaris als Minister. Ik dank U.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, vergun mij een kleine opmerking te maken. Het lid Dominico Guzman Croes vroeg zich af, waarom er niet een vijfde P.P.A.-ër benoemd wordt in het Bestuurscollege. Ik wil hem de raad en het advies geven, dat hij gerust mag solliciteren naar die vijfde plaats.

Mijnheer de Voorzitter, wat er verteld en betoogd is aan de andere zijde btreffende deze materie, hadden wij reeds van te voren voorspeld. Deze leden scheppen er altijd weer behagen in om andermans woorden tot de hunnen te maken.

Mijnheer de Voorzitter, het valt niet te ontkennen, dat in de eerste zittingsperiode van deze Raad de Gedeputeerden niet een volle dagtaak

hadden. Er bleef hen toen voldoende tijd over voor eigen zaken. Voorts waren toen nog lang niet alle departementen overgedragen van het land naar het eilandgebied. En wat het zwaarste weegt, Mijnheer de Voorzitter, de Gedeputeerden, die nu het Bestuurscollege uitmaken, hebben behalve een dubbele dagtaak, bovendien nog een verantwoordelijkheid op hun schouders, die veel en veel groter is dan tijdens de eerste zittingsperiode. Was het de eerste vier jaren nog zó, dat het veelal continuïteit was van hetgeen was overgenomen van het land en van de hoofden van diensten, in deze periode, Mijnheer de Voorzitter, is het geheel anders gesteld. Het werk wat nu verzet moet worden en ook verzet wordt door de Gedeputeerden, is enorm veel. En met de grootste inspanning en opoffering voor het welzijn en de vooruitgang van het eiland Aruba en zijn bewoners, voeren de tegenwoordige Gedeputeerden hun taak uit. Niet vergeten mag worden, Mijnheer de Voorzitter, dat na het gewone besturen van het eilandgebied, de Gedeputeerden ook nog belast zijn met enkele millioenenprojecten, die toch ongetwijfeld de verantwoordelijkheid minstens verdubbelen.

Mijnheer de Voorzitter, bij de toekenning van een verhoging zal de werkgever die hiertoe overgaat van te voren wel hebben bekeken of deze verhoging verantwoord is. De Eilandsraad is voor wat de toekenning van een verhoging voor de Gedeputeerden betreft, te vergelijken met de werkgever en de Eilandsraad heeft alvorens hiertoe over te gaan de materie in studie genomen en kwam tot de conclusie dat de voorgestelde verhoging aan de Gedeputeerden niet alleen billijk maar ook verantwoord is. Ik zal daarom, Mijnheer de Voorzitter, met alle genoegen mijn steun geven aan dit voorstel van het Bestuurscollege. Ik dank U.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, maanden geleden is door onze fractie eens voorgesteld aan ambtenaren en werklieden een verhoging te geven van 5%. Toen werd het voorstel niet overgenomen door

het Bestuurscollege. Nu is hedenavond aan de orde verhoging van de toelagevan de leden van het Bestuurscollege met ongeveer 25%. Onbegrijpelijk is deze houding, zowel van het Bestuurscollege als wel van de Eilandsraad, want wij verwachten natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter, dat alle P.P.A.-leden opdracht hebben vóór dit voorstel te stemmen. Dit voorstel staat ook niet op zich zelf. Omdat we momenteel door de partijbonzen van de Democratische Partij geregeerd worden met alles wat daarmede annex is, is dit soort voorstellen aan de orde van de dag. Eerst hebben we gehad de verhoging van de Ministerssalarissen, daarna kwamen de voorstellen voor de Statenleden en nu is deze salariskoorts ook op de beheerders van Aruba overgeslagen. De Gedeputeerden die, als wij ons niet vergissen, begin van dit jaar net als de ambtenaren een salarisverhoging van 5% hebben genoten, hetgeen neerkomt op ongeveer f. 90,-- per maand, moeten nu weer een verhoging hebben. Maar wat voor een verhoging, Mijnheer de Voorzitter? De heren moeten ieder ruim f. 22.000,-- per jaar gaan verdienen of ± f.6.000,-- meer per jaar dan de rekening van 1953 aangeeft.

Belachelijk zijn de argumenten, waarmee men deze verhoging wil goed praten: "Sindsdien zijn de werkzaamheden uitgegroeid tot een volledige dagtaak met volledige verantwoordelijkheid voor meer dan één departement". Maar, Mijnheer de Voorzitter, dit is ten enenmale onjuist. De werkzaamheden als Gedeputeerde zijn niet uitgegroeid tot een volledige dagtaak. Weet U, wat uitgegroeid is tot een volledige dagtaak? Dat zijn de politieke konkelarijen om vriendjes aan baantjes te helpen. Daar vandaan kan ik me ook best indenken, dat de heer Finck momenteel natuurlijk voor deze verhoging is: "Canimé, canibo!" Het horen van politieke vriendjes, die ondergeschikten zijn, over hun chefs zonder dat die chefs er bij zijn of maar iets van horen. Dat is uitgegroeid. Het politieke geharrewar over benoemingen en gunsten aan politieke vriendjes en aan vriendjes van politieke vriendjes. Dat is een volledi-

ge dagtaak geworden. Het aflopen van recepties, partijtjes en openingsplechtigheden, waar altijd het hele Bestuurscollege bij vertegenwoordigd moet zijn, Mijnheer de Voorzitter, dat is een volledige dagtaak geworden.

"Volledige verantwoordelijkheid voor meer dan één departement" is ook ver bezijden de waarheid, want geen enkel lid van het Bestuurscollege is verantwoordelijk voor enig departement, alle verantwoordelijkheid is gezamenlijk en dit sluit dus uit, dat de Gedeputeerden verantwoordelijk zijn voor één departement. De hele opzet, Mijnheer de Voorzitter, is een valse voorstelling van zaken. Het Bestuurscollege is verantwoordelijk in beleidskwesties en deze moet het Bestuurscollege behandelen. Maar in deze stukken wordt het voorgesteld als of de leden van het Bestuurscollege zo'n soort super-ambtenaren zijn. Deze voorstelling is eenvoudig belachelijk. Dit zou immers betekenen, dat zij in kennis en inzicht ook boven hun ambtenaren zouden moeten staan en dit meen ik toch te moeten betwijfelen, Mijnheer de Voorzitter. Deze heren willen meer gaan verdienen dan de hoofden van dienst, die de leiding van de diensten hebben en van wie alles afhangt. Deze heren, die in alles afhankelijk zijn van hun ambtenaren, willen toch meer verdienen dan diezelfde ambtenaren, die alles beter weten dan zij zelf en wier hulp zij bij elke beantwoording van een vraag nodig hebben. Eigenaardig is ook de mate van verhoging die door het Bestuurscollege is voorgesteld. Men moet meer gaan verdienen dan de hoofden van dienst. Welnu, Mijnheer de Voorzitter, de hoogste ambtenaren, het zijn er zegge en schrijve drie, die verdienen f. 12.000,-- per jaar, de andere hoofden van dienst hebben nog altijd een basissalaris dat minder is dan het basissalaris van de Gedeputeerden. Wat heeft men nu gedaan? Men heeft geen wijziging voorgesteld van f. 10.200,-- tot bij voorbeeld f.12.300,-- dat zou ook liggen boven het basissalaris van de hoogste ambtenaar. O, neen, dat is maar een peuleschilletje, dat mag geen naam hebben. Men heeft gezocht naar de hoogste ambtenaar hier op het eiland en heeft die

gevonden in de persoon van onze heer Gezaghebber. Welnu, laten de gedeputeerden nu goedgeefs zijn en f. 300,-- laten schieten voor het ambt van Gezaghebber. Mijnheer de Voorzitter, ik zou U willen vragen, durven deze heren zich qua verantwoordelijkheid te vergelijken met de Gezaghebber, die naar onze bescheiden mening, qua verantwoordelijkheid mijlen ver uitsteekt boven hen, omdat de Gezaghebber toch nog altijd landsdienaar is, die ook nog verschillende landsdiensten onder zich heeft en bovendien ook nog vertegenwoordiger van de Koningin hier op het eiland is?

Dan, Mijnheer de Voorzitter, de overbruggingstoelage, bedoeld voor degenen, die niet direct een geschikte betrekking kunnen vinden als ze aftreden. Als we de heren aan het bewind de revue laten passeren, Mijnheer de Voorzitter, dan zien we dat de heer Henriquez na zijn periode weer teruggaat als ambtenaar, de heren Petronia en de Cuba keren terug naar hun zaken, alleen de heer Croes blijft over. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat er nog altijd drukkerijen zijn op Aruba en de heer Croes heeft bewezen een uitstekend drukker te zijn. Bovendien zou deze overbruggingstoelage dit effect kunnen hebben, Mijnheer de Voorzitter, dat de gewezen Gedeputeerden eerst zes maanden gaan rentenieren, omdat de overbruggingstoelage nog altijd meer is dan hetgeen hun aangeboden wordt in een werkkring.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, begrijpen wij ten enenmale niet, waarom er terugwerkende kracht aan deze verordening moet worden gegeven, liefst drie maanden terugwerkende kracht. Een Sinterklaassurprise van ruim f. 1.000,-- per Gedeputeerde. Wij zouden dan ook gaarne willen vernemen, waarom men 1 Juli heeft genomen. Is toen ineens die verantwoordelijkheid zo zwaar op hun schouders gaan drukken, dat er een geldelijke compensatie voor in de plaats moest komen?

Het verwondert ons alleen, dat de Gedeputeerden nog geen pensioenregeling voor zich zelf hebben ontworpen of is deze misschien binnenkort te verwachten?

En wie zal dit alles betalen, Mijnheer de Voorzitter? De bevolking. Mijnheer de Voorzitter, wij zijn van mening, dat de Gedeputeerden natuurlijk een behoorlijk salaris moeten hebben, maar de voorgestelde verhoging is naar onze mening absurd en daarom kunnen we hier niet voor stemmen. Ik dank U.

De VOORZITTER: Mijne heren, mijns inziens leent dit onderwerp zich niet voor een debat en ik geloof ook niet, dat het Bestuurscollege bereid is, om hierop te antwoorden. Alleen zou ik één punt gaarne willen rechtzetten en dat is meen ik door de heer Werleman naar voren gebracht, n.l. dat hij beweert dat er op een gegeven moment een salarisverhoging van de Gedeputeerden zou hebben plaats gehad, waarvan hij niets af weet. Dit klopt niet helemaal, want ik heb de huidige salarissen hier voor mij liggen. Het basissalaris tot nu toe is f. 10.200,- waardoor het inkomen van enkele Gedeputeerden komt op f. 17.400,--. Dat er bij het vorige Bestuurscollege Gedeputeerden zijn geweest, die minder hebben verdiend, dat is duidelijk; dit houdt verband met de kindertoelage. De 5% verschil is een gevolg van de verhoging van de duurtetoeslag in het begin van dit jaar.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik heb de opmerking van de heer Tromp niet goed begrepen. Hij zegt, dat hij begrijpt, dat "daarom de heer Finck voor dit voorstel is". Wanneer inderdaad een politiek verwijt kan worden gedaan aan het Bestuurscollege, dan geloof ik, dat misschien de heer Tromp daar meer van zou opmerken. Dan zou hij misschien niet, zoals hij graag had, een ambachtsschool voor St.Nicolaas wensen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A.Eman vraagt hoofdelijke stemming. Het voorstel van de heer C.A.Eman wordt gesteund door de heren J.A.Croes en D.G.Croes.

De heer A.Werleman vraagt artikelsgewijze behandeling.

De heer F.V.LACLÉ: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem motiveren? Onze partij is niet een partij van één man, maar van een heel volk. Ik ben het niet geheel eens met dit voorstel en ik stem tegen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mogen de Gedeputeerden hierover medestemmen? Het gaat toch over hun salaris?

De VOORZITTER: Volgens mij mogen zij wel meestemmen.

Artikel 1 wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 7 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E. Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo en E.R.Finck.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G. Croes, C.A.Eman, F.V.Laclé en Th.J.Figaroa.

Artikel 2 wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 7 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C. Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, O.Croes, J.R.L.Beaujon en J.M. Leonardo.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G. Croes, C.A.Eman, F.V.Laclé en Th.J.Figaroa.

Artikel 3 wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 7 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P. Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I. W.Wijngaarde, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J. M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn en J.H.Lake.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G. Croes, C.A.Eman, F.V.Laclé en Th.J.Figaroa.

Artikel 4.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, wij zouden gaarne willen vernemen, waarom deze verordening in werking geacht wordt te zijn getreden met ingang van 1 Juli 1956. Zijn daar bepaalde redenen voor?

De VOORZITTER: Dat is een willekeurige datum, die waarschijnlijk toevallig samenhangt met de salarisvoorziening van de ministers.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, mag ik dan een amendement indienen om hiervan te maken: "met ingang van de dag na die harer afkondiging? "

De VOORZITTER: Dit amendement wordt niet door het Bestuurscollege overgenomen.

De heer F.B.Tromp verzoekt zijn amendement in stemming te brengen. Het voorstel van de heer F.B.Tromp wordt ondersteund door de heren A.Werleman en Th.J.Figaroa.

Het amendement van de heer F.B.Tromp wordt verworpen met 6 stemmen vóór en 14 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: D.G.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa, A. Werleman, F.B.Tromp en J.A.Croes.

Tegen stemmen de leden: P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A. I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L. Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C. Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte en F.S.Kelly.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik wou wat vragen. Hoe is het, als iemand vóór een amendement is en tegen het ontwerp? Ik neem aan, dat volgens een logische gedachtengang, de mensen, die het amendement hebben goedgekeurd en er vóór gestemd hebben, vóór het ontwerp zijn indien dat amondement aangenomen zou zijn, met andere woorden, dat wanneer deze verordening in werking trad op de dag

na die harer afkondiging, deze heren het wel hiermede eens zouden zijn geweest. Deze conclusie wil ik alleen even vaststellen, Mijnheer de Voorzitter. Ik dank U wel.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Henriquez daar zegt, is helemaal verkeerd. We hebben het recht om voor één artikel te stemmen en verder de hele verordening af te stemmen. Ik zie niet in waarover hij spreekt.

Artikel 4 wordt aangenomen met 12 stemmen vóór en 8 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: J.R.L.Beaujon, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S. Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde en O.Croes.

Tegen stemmen de leden: J.M.Leonardo, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A. Croes, D.G.Croes, C.A.Eman, F.V.Laclé en Th.J.Figaroa.

~~De considerans en het ontwerp in zijn geheel worden aangenomen~~ met 13 stemmen vóór en 7 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R. Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E. Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes en O.S.Henriquez.

Tegen stemmen de leden: F.V.Laclé, Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B. Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

9. <u>Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor het dienstjaar 1956 (4e wijziging) (Ag.no. 8749; bijlage 1956 no. 49).</u>

De algemene beschouwingen worden geopend.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, bij deze vierde wijziging van de begroting voor 1956, zal ik slechts enkele punten naar voren brengen.

In de eerste plaats moeten wij protesteren tegen het feit, dat wij de

oproeping voor deze vergadering pas Zaterdagmiddag hebben ontvangen. Dan blijven er slechts Zondag, Maandag en Dinsdag over om deze zware agendapunten te bestuderen en behoorlijk voor te bereiden. We vinden dit geen manier van doen; dit is een van de methodes om de oppositie te dwarsbomen, om geen gedegen studie te kunnen maken van de stukken. Aan de andere kant echter, is dit een teken van zwakheid van de dominerende partij.

Wij hebben pas een eilandsverordening goedgekeurd, waarbij de Gedeputeerden meer dan 26% verhoging hebben gekregen of ± f.400,-- p.m. terwijl zij niet lang geleden reeds meer dan 5% verhoging hebben gekregen. Gezien het feit dat de werklieden en arbeiders in dienst van het eilandgebied sinds 1 Januari 1953 geen loonsherziening hebben gekregen, wensen wij thans het Bestuurscollege te verzoeken een loonsverbetering voor deze werklieden en arbeiders in overweging te nemen, daarbij rekening houdende met een betere appreciatie voor meer gespecialiseerd werk, werkzaamheden verricht met mechanische werktuigen en bijzondere, zware werkzaamheden. Wij zouden graag zien, dat deze nieuwe loonregeling per 1 Januari 1957 in werking zal treden. Tevens wensen wij te vernemen hoe het staat met een spaarfonds en vacantiefonds voor de gouvernementswerklieden en arbeiders.

Wij wensen nogmaals bij het Bestuurscollege aan te dringen om het ontwerp Eilandsverordening Steunverlening aan behoeftigen, dat nog steeds aanhangig is bij de Raad, zo spoedig mogelijk in behandeling te willen nemen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij een motie, die wij gaarne na de algemene beschouwingen of misschien wat later behandeld willen zien, waarbij de Eilandsraad van Aruba de Staten van de Nederlandse Antillen mededeelt, dat hij geen enkel bezwaar heeft om de gebruiksbelastingsverordening, voor wat betreft het eilandgebied Aruba, per 1 Januari 1957 in te trekken, zoals beoogd wordt door een thans

bij de Staten aanhangig ontwerp-landsverordening. En om meer positief en daadwerkelijk aan te tonen, dat wij deze belasting, die meer en meer door de bevolking gezien wordt als een onbillijke belasting, willen afschaffen, nemen wij thans ook de vrijheid een ontwerp-eilandsverordening aan de Raad voor te leggen met het doel de Invorderingsverordening Aruba 1953 (Afkondigingsblad Aruba 1953 no. 22) zodanig te wijzigen, dat deze niet langer van toepassing zal zijn op de invordering van de Gebruiksbelasting na 31 December 1956.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben tevens een paar wijzigingen, die wij het Bestuurscollege, om technische redenen, niet thans doch op de eerstvolgende suppletoire begroting verzoeken op te brengen, die hierop neerkomen, dat wij een bedrag van f. 15.000,-- van het salaris van de nog niet aangestelde functionaris van het Welvaartsbureau willen afvoeren, alsmede het bedrag van f. 10.800,--, dat uitgetrokken is voor de veldwachters te paard, die nog niet aangesteld zijn, waardoor dus een totaal van f. 25.800,-- wordt verkregen. Wij stellen voor dit bedrag te gebruiken om behalve Ayó, voor welke plaats wij reeds een publieke telefoon hebben gevraagd in onze brief d.d. 12 September 1956 aan het Bestuurscollege, ook Morgenster, Mondi Fierno, Picaron, Rooi Koochi, Tanki Flip, Calbas, Tanki Leendert, Alto Vista en Palm Beach dit jaar nog van een publieke telefoon te voorzien, zoals in onze genoemde brief van 12 September werd gevraagd.

Mijnheer de Voorzitter, aangezien men plannen heeft om het San Pedro Hospitaal te verbouwen en een gebouw van drie verdiepingen neer te zetten, verdient het aanbeveling na te gaan of het eilandgebied geen subsidie kan verstrekken met het doel hieraan nog een t.b.c.-afdeling toe te voegen en er tevens een psychiatrische afdeling kan worden gebouwd. Van onze zijde geven wij direct onze goedkeuring aan elke subsidie, die het eilandsbestuur aan de bouw van het nieuwe hospitaal denkt te geven.

Mijnheer de Voorzitter, een paar jaren geleden werden de ingangen in het rif aan de zuidkust bij Skelhein en Compá een beetje uitgediept en beter toegankelijk gemaakt voor kleine bootjes. Echter de laatste twee orkanen, de Janet en de Hazel, hebben echter deze ingangen weer ondiep gemaakt en bijna ontoegankelijk en gevaarlijk voor kleine bootjes. Gaarne zien wij daarom dat deze ingangen bij Skelhein en Compá weer uitgediept worden, en dan zo spoedig mogelijk, daar in October het visseizoen weer aanbreekt aan de zuidkust en deze ingangen veelvuldig gebruikt zullen worden. Er is nog steeds een bedrag van f. 2.000,-- op Post VIII - 944, dat hiervoor gebruikt kan worden, en dat wel voldoende zal zijn om de nodige werkzaamheden te verrichten. Verder zouden wij graag vernemen, wanneer een steiger voor de vissers van Savaneta zal worden gebouwd en wanneer de lichtboei bij Commandeursbaai, die ook door de Janet werd weggespoeld, zal worden teruggeplaatst.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij vernomen, dat dit jaar verschillende Arubanen een eilandsbeurs werd geweigerd terwijl anderen, waaronder zelfs vreemdelingen, wel een beurs hebben gekregen. Daarom zouden wij een volledige opgave willen ontvangen van de eilandsbeurzen, die dit jaar werden verstrekt, alsmede een opgave van de vrije overtochten die gegund zijn en de studie-opdrachten die verstrekt zijn. Indien wij deze opgave niet kunnen krijgen, dan willen wij de betreffende stukken ter inzage krijgen.

Wij menen te weten, dat het Bestuurscollege een open oor en oog heeft voor het jeugdprobleem. Maar wanneer komt het Bestuurscollege met plannen in deze richting of wanneer gaat men beginnen enige stimulans aan het jeugdwerk te geven? In dit verband wensen wij te vernemen of het Bestuurscollege bereid is water te leveren en andere steun te verlenen aan een jeugdorganisatie te St.Nicolaas, die dit reeds lang heeft aangevraagd.

Gaarne zouden we willen vernemen, hoeveel vreemdelingen-taxi-

chauffeurs onlangs weer hun vergunning hebben teruggekregen.

Mijnheer de Voorzitter, en nu komen wij op een zeer ongewenste toestand, die zo spoedig mogelijk verbeterd dient te worden. Er is op deze suppletoire begroting een bedrag van f. 200.000,-- uitgetrokken voor werkverschaffing. Hoe is het dan mogelijk , dat men bij Openbare Werken eergisteren om half drie 's middags een viertal schilders kon aanzeggen, dat zij de volgende dag ontslagen zouden worden, omdat er geen werk meer was? Deze vier schilders, die deel uitmaken van een ploeg van ongeveer 12 schilders, hebben 11½ jaar, 4 jaar en twee anderen meer dan 1 jaar dienst, terwijl de andere schilders, die zouden aanblijven, een kortere diensttijd hebben.

Wij zouden graag vernemen hoe het mogelijk is iemand zo'n korte opzeggingstermijn te geven en hoe het kwam, dat er plotseling geen werk meer is, terwijl naar ons bekend is, de politiewacht van St. Nicolaas en het ontvangersgebouw te Oranjestad momenteel geschilderd worden of moeten worden. Waarom kan er geen regeling met het Land worden getroffen om de schilders van het eilandgebied hier in te schakelen? Wij vragen het Bestuurscollege om een onderzoek in deze in te stellen en deze arbeiders aan het werk te houden. Een sociaal voelend bestuur, dat spreekt van rechtvaardigheid, kan een groep arbeiders, die grote gezinnen te onderhouden hebben, niet zo maar op straat zetten.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, zouden we willen vernemen, waarom een paar van de particuliere chauffeurs van dumptrucks, die indertijd door de waarnemend Gedeputeerde voor Openbare Werken afgevoerd werden, nog niet opnieuw ingeschakeld zijn in de werkzaamheden van vervoer van witzand, grint, etc. voor Openbare Werken, zoals vroeger geschiedde? Waarom kunnen ze niet ingeschakeld worden voor het ophalen van vuil, zoals enkele partijbonzen, die nooit tevoren deze werkzaamheden hebben verricht, wel geholpen worden? Een van deze chauf-

feurs heeft negen kinderen en heeft reeds jaren dit soort werk voor Openbare Werken verricht is nu reeds 4 maanden afgevoerd. Gaarne wordt vernomen, wanneer deze personen weer normaal ingeschakeld zullen worden voor de genoemde werkzaamheden. Een rechtvaardig bestuur kan zulk een toestand niet tolereren.
Hierop, Mijnheer de Voorzitter, zouden wij graag antwoord van de betrokken Gedeputeerden, die daarvoor verantwoordelijk gesteld kunnen worden, ontvangen. Ik dank U.

De VOORZITTER: Ik zou gaarne twee vragen willen beantwoorden van de heer Werleman, die het algemeen beleid raken. Ten eerste geeft de heer Werleman ons in overweging loonsverbetering voor de arbeiders in overweging te nemen. Ik kan de heer Werleman zeggen, dat wij op het ogenblik bezig zijn met een grondig onderzoek naar eventuele prijsstijgingen van de laatste tijd en dat wij zeer zeker niet na zullen laten om aan de hand van het resultaat daarvan te handelen. Er wordt namelijk ernstig vermoed, dat de prijzen de laatste tijd gestegen zijn, zeer zeker in verhouding tot Curaçao. De heer Werleman wenst te weten hoeveel vreemde taxi-chauffeurs de laatste tijd weer een vergunning hebben gekregen. Als ik me goed herinner zijn er dat een achttal.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Er zijn in de algemene beschouwingen van de heer Werleman een paar nieuwe ideeën naar vorengebracht, waarop hij later, naar ik meen, nog terugkomt.Ik weet niet in hoeverre ik hierop behoef in te gaan. Alleen bij het voorstel om de gebruiksbelasting per 1 Januari 1957 in te trekken wilde ik er even op attenderen, Mijnheer de Voorzitter, dat men dat toch moeilijk naar voren kan brengen bij de behandeling van een suppletoire begroting voor 1956.

Over subsidie aan het hospitaal, Mijnheer de Voorzitter, is al eens eerder gesproken en toen heb ik al uitgelegd, dat het niet de

bedoeling is, dat wij naar de mensen toegaan en vragen: willen jullie misschien geld hebben? Misschien willen ze dat niet eens hebben, misschien brengen we ze in moeilijkheden als we ze het aanbieden. Het is tot nu toe zó geweest, dat alle instellingen in deze gemeenschap nooit nutteloos of beter gezegd zonder goed resultaat bij ons hebben aangeklopt. Als een liefdadige instelling of een of andere instelling, die een goed doel voor ogen heeft, ons financiële steun vraagt, zullen wij natuurlijk altijd bereid zijn dat te overwegen. Ik dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat de heer Werleman het verzoek tot het Bestuurscollege heeft gericht om een lijst te krijgen van al diegenen, die vanwege het eilandgebied dit jaar een beurs hebben gekregen, een studieopdracht en vrije overtocht naar Nederland. Er is mijnerzijds geen enkel bezwaar om de heer Werleman de gewenste gegevens te verschaffen.

De heer Werleman heeft verder gezegd, vernomen te hebben, dat aan een viertal schilders van de Dienst van Openbare Werken opzegging is gedaan één dezer dagen omstreeks drie uur zonder inachtneming van de gebruikelijke termijn. Ik kan de heer Werleman verzekeren, dat tot op dit moment bij de afdeling onderhoud gebouwen van de Dienst van Openbare Werken aan geen enkele schilder opzegging is gedaan. Het in stand houden van een zekere ploeg arbeiders is natuurlijk afhankelijk van het werk wat voor de arbeiders beschikbaar is. Ik meen, dat voor de post werkverschaffing geen vaklieden, in elk geval geen schilders, werden aangetrokken.

Of het Bestuurscollege pogingen zou willen aanwenden bij het land om landswerken door de afdeling onderhoud gebouwen van de Dienst van Openbare Werken te laten uitvoeren, daarop kan ik de heer Werleman mededelen, dat die pogingen reeds gaande zijn. Datgene wat de heer Werleman nu ziet uitvoeren aan het Ontvangerskantoor is destijds in

opdracht van het land door middel van openbare aanbesteding gegund.

Verder vraagt de heer Werleman, waarom enkele particuliere truckchauffeurs niet aan werk geholpen werden. Er zijn meer dan de vier of zes door de heer Werleman bedoelde particuliere truckchauffeurs momenteel zonder werk. Men moet niet uit het oog verliezen, dat het transport bij het witzandbedrijf momenteel aanmerkelijk minder is als destijds toen de grote werken van het vliegveld werden uitgevoerd en de herstelwerkzaamheden, die hebben plaats gehad naar aanleiding van de "Hazel" en later de "Janet".

Het verschijnsel, dat tegen het einde van een begrotingsjaar de werken minder worden, herhaalt zich jaar op jaar.

De suggestie van de heer Werleman, als ik het goed begrepen heb, om zoveel mogelijk de trucks, die in aanmerking komen te rouleren, wil ik gaarne overwegen. Ik dank U.

De heer I.S. de CUBA, Gedeputeerde: Ten aanzien van de vaargeul tegenover het vliegveld is er al een onderzoek gedaan door het hoofd van dienst voor de visserij en de technische dienst van Openbare Werken en volgens hun rapport is die vaargeul nog dezelfde als vóór de "Janet".

Er is opdracht gegeven om de boei te Savaneta opnieuw te leggen en als ik me niet vergis, is dit reeds door de Havenmeester gedaan.

De heer A.WERLEMAN: Ik zou graag nog enkele antwoorden ontvangen over de publieke telefoons, Mijnheer de Voorzitter. We hebben daaromtrent nog geen toezegging gekregen van het Bestuurscollege.

De heer I.S. de CUBA, Gedeputeerde: Die zijn opgenomen in het ontwerp voor de begroting 1957, als ik me niet vergis.

De heer A.WERLEMAN: Dank U wel. Mijnheer de Voorzitter, dan zou ik nog gaarne willen ingaan op hetgeen de heer Gedeputeerde de Cuba gezegd heeft, n.l. dat de vaargeul daar voor het vliegveld niet on-

diep zou zijn geworden. Het verwondert me dat dat gezegd is, want de mensen, die daar dikwijls zwemmen en duiken zeggen allemaal dat het daar zo ondiep is geworden. Ik begrijp dus niet, dat de mensen van de technische dienst van Openbare Werken iets anders kunnen beweren. Verschillende vissers hebben geklaagd over de toestand daar. En dat is terecht, want de losse koraal buitengaats is losgeraakt en weer in de vaargeul gespoeld.

Over een steiger voor de vissers van Savaneta zou ik nog graag antwoord hebben.

De heer I.S. de CUBA, Gedeputeerde: Daar weet ik momenteel niets van, er is geen crediet voor op de begroting. Ik zal het niettemin noteren.

De heer A.WERLEMAN: Verder, Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Petronia heeft gezegd over het rouleersysteem voor de truck-chauffeurs wil ik er slechts op wijzen, dat niet iedereen ingeschakeld werd, en dat een bepaalde persoon reeds vier maanden zonder werk zit; hij deed tenminste het werk niet tot voor een week, terwijl andere mensen wel ingeschakeld werden, die geen groot gezin hebben en die het niet zo nodig hebben.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Gedeputeerde me niet geantwoord of deze mensen ingeschakeld kunnen worden in de ophaaldienst van het vuil. In verband met de gelekoortsmuskietbestrijding moet heel wat vuil worden opgehaald en daarvoor zijn trucks nodig. Ik denk dat daarvoor al een paar trucks gebruikt worden. Waarom kan men er nog niet een paar in dienst nemen en deze mensen helpen?

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik meende de heer Werleman reeds geantwoord te hebben, toen ik zo juist zei, dat als hij meent, dat bij de reinigingsdienst trucks constant werken, daarbij ook een rouleersysteem kan worden ingesteld en dat ik

dit in overweging zou nemen.

Ten aanzien van zijn opmerking, dat bij de gelekoortsmuskietbestrijding meer trucks ingeschakeld kunnen worden, denk ik, dat dit niet het geval is, want ik meen dat wij geen extra credieten hebben voor de gelekoortsmuskietbestrijding en ik meen dit ook begrepen te hebben uit de opmerkingen tijdens de laatste afdelingsvergadering.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, als ik het goed begrepen heb, dan heeft U een motie ingediend plus een ontwerp-eilandsverordening. Wenst U deze motie behandeld te hebben vóór de artikelsgewijze behandeling of later?

De heer A.WERLEMAN: Zij kan nu behandeld worden , ik heb extra copieën voor de leden bij mij.

De VOORZITTER: De motie van de heer Werleman c.s. luidt aldus:

"De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba, op heden de 26ste September 1956 in vergadering bijeen,

overwegende, dat thans een ontwerp Landsverordening tot intrekking van de Gebruiksbelastingverordening 1908 (P.B. 1908 - No. 45) en tot wijziging van de Landsverordening op de Inkomstenbelasting 1943 (P.B. 1956 - No. 9) bij de Staten aanhangig is;

overwegende, dat alvorens de Staten dit ontwerp kan aannemen, overleg gepleegd dient te worden met de Eilandgebieden Aruba en Curaçao die de inkomsten van deze belasting zullen moeten derven;

overwegende, dat de kleine spaarder, nadat hij met moeite een huis heeft gebouwd, waarvan de huurwaarde op meer dan Fl. 35,-- per maand of Fl. 420 per jaar geschat wordt, daarvoor gebruiksbelasting moet betalen, en dat hij tevens nog grondhuur, erfpachtsrecht en inkomstenbelasting moet betalen;

overwegende, dat de inkomsten uit deze belasting voor Aruba in 1955 een bedrag van Fl. 175.650,96 heeft opgebracht, en voor 1956 op Fl. 150.000,-- wordt geraamd;

overwegende, dat het billijk voorkomt deze belasting af te schaffen;

BESLUIT, het Bestuurscollege te machtigen de Staten van de Nederlandse Antillen mede te delen, dat van de zijde van het Eilandgebied Aruba geen bezwaren bestaan om bovengenoemde ontwerp-lands-verordening tot intrekking van de Gebruiksbelastingverordening 1908 (P.B. 1908, No. 45) en tot wijziging van de Landsverordening op de Inkomstenbelasting 1943 (P.B. 1956, No. 9) per 1 Januari 1957 in werking te doen treden,

en gaat over tot de orde van de dag."

Wenst U deze motie nog nader toe te lichten, Mijnheer Werleman, of acht U haar duidelijk genoeg?

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik denk, dat het College voldoende op de hoogte is van wat hier beoogd wordt. Het is onze vraag de motie zo spoedig mogelijk te behandelen, zodat bij de behandeling van de bedoelde ontwerp-landsverordening daar rekening mee gehouden kan worden.

De VOORZITTER: Acht U dat niet een beetje prematuur?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Werleman het gehad heeft over het gezegde: Luistert naar mijn woorden en kijkt niet naar mijn daden. En ook dat hij critiek uitoefende op het feit, dat hun in diverse gevallen zo weinig tijd is gegeven om bepaalde voorstellen te bestuderen; men werd eerst een paar dagen van te voren gewaarschuwd voor een openbare vergadering en met de afdelingsvergaderingen was het precies eender. Maar hier wordt een voorstel gedaan, Mijnheer de Voorzitter, waarin geeist wordt om binnen 10 minuten of een kwartier een beslissing te nemen. Ik vraag me af, of hier geen sprake is van: "Luistert naar mijn woorden, maar kijkt niet naar mijn daden"! Want niemand heeft de kans gehad om dit voorstel eens op zijn gemak te bekijken en de consequenties te overzien. Afgezien van het feit, dat het voorstel niet valt onder het agendapunt, we hebben het n.l. over de suppletoire begroting voor 1956 en nog niet over de begroting voor 1957, vraag ik me af of men zo maar kan overgaan tot het intrekken van een ontvangstpost van f. 125.000,-- gemiddeld per jaar, zonder daar wat tegenover te stellen. Ik vind het zeer onverstandig en een beetje geforceerd om zo maar zonder meer hiermede te komen. Ik vind dit absoluut onverantwoord, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez be-

schuldigt mij er van, dat hij geen tijd had om de zaak na te kijken. Maar, Mijnheer de Voorzitter, reeds lang weet men, dat dit voorstel in de Staten aanhangig is. Het is in alle kranten verschenen. In de motie staat duidelijk hoeveel het eilandgebied zal derven dit jaar, vorig jaar en misschien volgend jaar, Mijnheer de Voorzitter.

Het gaat er maar om of men voor of tegen is.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, waar dit een beslissing is die 1 Januari 1957 moet ingaan, geloof ik niet, dat een beroep op de heer Werleman te vergeefs zal zijn om deze zaak te verwijzen naar de afdelingen, waar we haar rustig kunnen bekijken. Ik ben het eens met de heer Henriquez, dat we niet zo maar à bout portant kunnen beslissen. Ik zou daarom willen voorstellen om deze motie naar de afdelingen te verwijzen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, deze motie kunnen we zonder meer steunen. Naar aanleiding van het bezwaar van de heer Henriquez, dat men op het laatste moment tien minuten geeft aan het Bestuurscollege om de motie te bestuderen, aangezien de zaak onbekend zou zijn voor dit College en de P.P.A., Mijnheer de Voorzitter, wil ik opmerken, dat enkele dagen terug, door de leider van de P.P.A., de Minister van Financiën van de Nederlandse Antillen, op Paradera werd afgekondigd, dat men vóór het einde van dit jaar zal overgaan tot algehele afschaffing van de gebruiksbelasting. Ik kan niet inzien, Mijnheer de Voorzitter, waarom de heer Henriquez of de fractie van de P.P.A. hiertegen bezwaar zou hebben.

De heer O.CROES: Naar aanleiding van het voorstel van de heer Werleman wil ik het volgende zeggen. Als ik mij niet vergis, is dit een kwestie van de Centrale Regering of beter gezegd van de Staten. Ik ben er zeker van dat er wijziging in de gebruiksbelasting zal komen binnenkort, naar ik hoop zal dit per 1 Januari 1957 gebeuren. Maar ik

wil de heer Werleman laten weten, dat dit niet zal geschieden omdat hij hier het woord heeft gevraagd of zijn partij of de A.V.P., maar dat is al lang geleden besloten en, zoals de heer Eman zojuist heeft gezegd, reeds aangekondigd door de heer Irausquin op een publieke vergadering van onze partij een paar dagen geleden. Het zal gebeuren, omdat onze fractie in de Staten zal vóór stemmen, maar niet omdat de heer Werleman dit heeft gevraagd. Ik dank U.

De heer J.R.L.BEAUJON: Mijnheer de Voorzitter, uiteraard heb ik geen bezwaar tegen deze motie, maar zoals de heer Henriquez opgemerkt heeft, betreft het hier de begroting voor 1957. Ik heb die begroting nog niet gezien. Het gaat hier over een post van over de f. 150.000,-- en ik weet niet wat voor consequenties dit zal hebben voor de samenstelling van de begroting voor 1957. Daarom zou ik nogmaals de heer Werleman willen voorstellen om dit voorstel aan te houden totdat wij tenminste de begroting voor 1957 hebben bekeken.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, voelt U iets voor het voorstel van de heer Beaujon?

De heer A.WERLEMAN: Helemaal niet, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even de heer O. Croes aan de overzijde van antwoord dienen?

Mijnheer de Voorzitter, de heer O.Croes beweert, dat de algehele afschaffing van de gebruiksbelasting een feit zal worden, omdat zijn fractie daarvoor in de Staten zal stemmen. Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes vergeet daarbij mede te delen, dat dit in de Staten geen voorstel was van zijn partij, maar van de oppositie en mocht de afschaffing tot stand komen, dan is dat alleen maar door het feit, dat de oppositie een voorstel daartoe heeft ingediend.

De heer O.CROES: Het is waar, dat er een voorstel aangaande dit

onderwerp is ingediend bij de Staten van de Nederlandse Antillen door de heer Voges. Maar hij heeft dat gedaan omdat hij weet - hoe hij er aan gekomen is, weet ik niet - dat het voorstel in overweging was bij de Regering.

De VOORZITTER: Mijne Heren, deze motie vormt geen punt van de agenda. De Eilandsraad zal er zich dus eerst over moeten uitspreken of zij in behandeling genomen kan worden.

In stemming wordt gebracht het voorstel van de heer A.Werleman de door hem en de heren F.B.Tromp en Th.J.Figaroa ingediende motie in behandeling te nemen.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem even motiveren? Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik tegen behandeling van deze motie stem, betekent dit niet, dat ik tegen de intrekking van de gebruiksbelasting ben, maar alleen er tegen om de motie vanavond te behandelen. Zoals andere heren reeds naar voren hebben gebracht, is intrekking van de gebruiksbelasting een punt van onze partij. De heer Irausquin heeft dit meermalen in onze vergaderingen naar voren gebracht en de heren van de overkant weten dat precies, speciaal in dit geval de heer Werleman, die lid van de Staten is, en in verschillende vergaderingen van de Staten van dit voorstel heeft gehoord. Wetende, dat dit ontwerp een punt van het programma van onze partij is en wetende ook, dat de gebruiksbelasting volgend jaar wordt ingetrokken, heeft hij vanavond geprobeerd door een politieke "stunt" zich van dit voorstel meester te maken. Wanneer ik dus tegen deze motie stem, betekent dit alleen, dat ik tegen stem om haar vanavond in behandeling te brengen. Ik stem tegen.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik wil ook graag mijn stem toelichten. Ik ben n.l. tegen, alleen maar

omdat m.i. dit onderwerp niet aan de orde is.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, de heer P.Croes zei zo juist, dat afschaffing van de gebruiksbelasting een punt is van het programma van de P.P.A. Dat is heel mooi, maar er waren nog veel andere punten, zoals bijvoorbeeld dat de arme man, de peon, geen inkomstenbelasting meer behoefde te betalen, dat er een weg gemaakt zou worden naar Alto Vista, naar Curacabai en zoveel meer, zodat wij nu de ervaring hebben van veel beloven en weinig doen en dat doet de gekken in vreugde leven. Omdat ik echter niet gek ben, ben ik er voor om deze motie vanavond nog te behandelen.

De heer D.C.MATHEW: Ik ben zo juist de zaal uit geweest en weet niet waarover de zaak gaat, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: De heren Werleman, Tromp en Figaroa hebben een motie ingediend, die hierop neerkomt, dat de Eilandsraad het Bestuurscollege zal machtigen om reeds nu aan de Staten van de Nederlandse Antillen mede te delen, dat wij geen bezwaar zouden hebben tegen intrekking van de gebruiksbelastingverordening. Aangezien deze motie geen punt van de agenda uitmaakt, moet nu eerst de Eilandsraad beslissen of zij al of niet in behandeling wordt genomen. Er wordt dus gevraagd, bent U voor of tegen het in behandeling nemen van de motie.

De heer D.C.MATHEW: Ik ben er tegen, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van wat de heer P.Croes daarnet gezegd heeft, moet ik opmerken, dat hij misschien vergeten heeft, dat ik reeds meermalen in de Staten heb gevraagd om de gebruiksbelasting af te schaffen. Ik heb de stem van zijn fractieleider toen niet gehoord. Waarom is de P.P.A.-fractie toen niet met haar voorstel gekomen, Mijnheer de Voorzitter? Ze heeft alle tijd gehad, ze was aan de regering. De heer Croes beschuldigt mij, dat

ik hier politiek bedrijf, maar waarom zitten we hier dan, Mijnheer de Voorzitter? Om politiek, ter behartiging van de belangen van het volk! Wat doet de heer Croes dan, Mijnheer de Voorzitter? Maar ik denk, dat hij iets anders zoekt. Ik dank U.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik was niet van plan de heren Werleman en Figaroa te antwoorden, want ik wil de heren niet belachelijk maken. Zij hebben genoeg kans ....

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ...

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, de heer Croes is aan het woord.

De heer P.CROES, Gedeputeerde:.. Zij hebben genoeg kans gehad gedurende de regeringsperiode............

De heer C.A.EMAN: Maar, Mijnheer de Voorzitter, dit is toch geen stem motiveren?!

De VOORZITTER: De heer Werleman lokt zelf een antwoord uit, Mijnheer Eman.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft zijn stem niet gemotiveerd, hij heeft mij uitgelokt om hem te antwoorden, ik moet hem dus antwoorden.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag geen ....

De VOORZITTER: U vraagt zelf om een antwoord.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik wil alleen dit duidelijk maken: de heren maken zich zelf belachelijk, ze hebben genoeg kans gekregen gedurende vier jaren, gedurende hun regeringsperiode en ze hebben niets gedaan. De heer Werleman heeft zo juist gezegd, dat hij over dit voorstel in de Staten de stem van onze fractieleider nooit heeft gehoord. Maar de heer Werleman vergeet iets,

Mijnheer de Voorzitter, want de heer J.E.Irausquin is Minister van Financiën. Als de gebruiksbelasting zal worden ingetrokken, dan zal zij door de heer Irausquin worden ingetrokken, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter om wille van de smeer likt de kat de kandeleer.

Het voorstel van de heer A.Werleman wordt verworpen met 6 stemmen vóór en 14 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes, C.A. Eman, Th.J.Figaroa en A.Werleman.

Tegen stemmen de leden: I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S. Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V. Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake en D.C.Mathew.

De ontwerp-motie van de heren A.Werleman, Th.J.Figaroa en F.B. Tromp wordt zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

Overgegaan wordt tot de artikelsgewijze behandeling.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijzigingen van de posten en/of de nieuwe posten:

Titel A. Gewone Dienst.

Ontvangsten:

19 en 151.

Post 153.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, het bevreemdt ons ten zeerste, dat we na al de voorstellen, waarin de maximum-capaciteit van de Watervoorzieningsdienst 2300 m^3 per dag was, vernemen dat deze nu 2600 m^3 is geworden. Misschien is de oude "plant" jaloers geworden, nu ze gehoord heeft, dat er een nieuwe in aantocht is. Als U

meer propaganda gaat maken met nog een andere "plant" dan gaat zij 3000 ton per dag leveren en dan behoeven wij geen grote "plant" meer te bouwen.

Maar als we nu in acht nemen, wat door de heer Henriquez verteld is, n.l. dat wij 15% van de productie-capaciteit in reserve moeten hebben, vragen wij: Wat gaan wij met die 200 ton per dag voor de hydropinics doen? Dat wil ik wel eens weten.

Mijnheer de Voorzitter, wij horen, dat sommige mensen, wanneer ze een hogere rekening over een maand krijgen, zwijgen. Anderen echter gaan naar het Hoofd van Dienst en wanneer ze nul op het request krijgen, naar een zekere Gedeputeerde, die nog niet eens is belast met de waterleiding, en deze zegt: Neen, U kunt geen vermindering krijgen, maar als die mensen dan zeggen: Dan gaan we propaganda maken tegen de P.P.A., dan wordt de rekening gewoon verlaagd en wordt er een vast bedrag op gezet. Hoe is dat mogelijk? Is dat waar of zijn dat leugens? Dat willen we gaarne weten. Het moet, als de Voorlichtingsdienst iets wil doen, het volk eens worden verteld, of één Gedeputeerde gemachtigd is om de waterrekeningen te veranderen, zonder dat het Hoofd van Dienst of zonder dat de andere Gedeputeerden dat weten. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, dat de huidige fabriek nu ineens meer gaat produceren dan vorig jaar het geval was, is uitgelegd in de memorie van antwoord. Er zijn enige technische wijzigingen aangebracht aan de machines, waardoor het mogelijk is geworden de capaciteit op te voeren. Ik herhaal hier slechts wat reeds in de memorie van antwoord staat.

Het antwoord op de vraag of waterrekeningen van bepaalde personen verlaagd worden door een bepaalde Gedeputeerde en van andere personen niet en of dus één Gedeputeerde gemachtigd zou wezen om dat te doen, is, Mijnheer de Voorzitter, natuurlijk negatief; één Gedeputeerde is

niet gemachtigd om dit te doen en zover mij bekend gebeurt dit ook niet.

Zonder hoofdelijke stemming wordt post 153 aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:
191, 197, 217, 369,

Uitgaven:
6, 58, 68, 76, 110, 152 en 172.

Post 186A.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, deze post is me niet duidelijk. Daarom zijn we er tegen.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag iets vragen: Welke nationaliteit heeft het Hoofd van de Voorlichtingsdienst? Kan hij alle contracten zien, die wij niet eens kunnen zien, wij, Nederlanders, die trouw hebben gezworen aan de Koningin?

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, als de heer Figaroa inderdaad zou willen weten van welke nationaliteit de ambtenaar van de Voorlichtingsdienst is, dan behoort hij dit niet in een openbare vergadering van de Raad te vragen, dan kàn hij even naar het Bevolkingsbureau gaan en dan vraagt hij het aan de Chef van dat bureau.

De heer Th.J.FIGAROA: Maar ik wil graag een antwoord van het Bestuurscollege hebben.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Als de heer Figaroa antwoord van het Bestuurscollege wil hebben, Mijnheer de Voorzitter, heb ik daar geen enkel bezwaar tegen, maar het lijkt mij niet juist om dit onderwerp

vanavond in een openbare vergadering naar voren te brengen. Hij weet het antwoord precies.

De VOORZITTER: Ik denk, dat de heer Figaroa naar de bekende weg vraagt. Er is geen bezwaar zo ver mij betreft, om zijn vraag te beantwoorden. De heer Piña heeft de Venezolaanse nationalitiet.

De heer TH.J.FIGAROA: Venezolaan! Maar toch heeft hij meer rechten dan een Arubaan, hij mag alle contracten zien, maar het publiek mag ze niet zien. Dit is een rare gang van zaken!

De VOORZITTER: Hij mag geen enkel contract zien.

De heer TH.J.FIGAROA: Maar hoe kan hij dan voorlichten over een contract, als hij er niets van weet?

De VOORZITTER: Dat doet hij ook niet.

De heer TH.J.FIGAROA: Dat doet hij wel degelijk, Mijnheer de Voorzitter, dan moet U maar naar de radio luisteren.

De VOORZITTER: Hij ziet alleen die contracten, die vrijgegeven kunnen worden en die aan het publiek bekend gemaakt kunnen worden.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik hoor hier vanavond een zeer ernstige onthulling. We hebben hier een Venezolaan zitten. Ik dacht nog, dat hij beide nationaliteiten zou hebben, zoals de heren Irausquin en Jonckheer, maar hij bezit alleen de Venezolaanse nationaliteit. En hij zit op een plaats waar een Arubaan had moeten zitten! Ik wil ons protest hiertegen doen aantekenen, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A.Werleman vraagt hoofdelijke stemming over post 186A.
Zijn verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en Th.J.Figaroa.

Post 186A wordt aangenomen met 6 stemmen vóór en 14 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C. Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde en F.V.Laclé.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A. Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

Post 186D.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt gesteund door de heren A.Werleman en F.B.Tromp.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik zou willen voorstellen - maar dat ligt helemaal aan de heren Werleman c.s. of er n.l. meer posten zijn op dezelfde paragraaf of meer posten zijn betreffende de Voorlichtingsdienst, waarover ze hoofdelijke stemming willen vragen - dat we stemmen over al deze posten tegelijk.

De heer Th.J.FIGAROA: Neen, Mijnheer de Voorzitter, we willen over elk van deze posten apart stemmen.

Post 186D wordt aangenomen met 13 stemmen voor en 7 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C. Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia en A.I.W. Wijngaarde.

Tegen stemmen de leden: F.V.Laclé, Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B. Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

Post 186H.

De heer A.Werleman vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt gesteund door de leden Th.J.Figaroa en F.B.Tromp.

Post 186H wordt aangenomen met 6 stemmen vóór en 14 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly en P.Croes.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

Post 186J.

De heer A.Werleman vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en Th.J.Figaroa.

Post 186J wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde en F.V.Laclé.

Tegen stemmen de leden:A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes, C.A.Eman en Th.J.Figaroa.

Post 186K.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, toen in de afdelingsvergadering gevraagd werd of dit fotomateriaal ook gebruikt zou worden om foto's te maken van die mensen, die ouderdomspensioen gaan halen, werd geantwoord, dat dit wel het geval zou kunnen zijn. Bij het fotograferen van deze mensen worden zij gedwongen om hun handen met het geld omhoog te steken. Mijnheer de Voorzitter, als men op Noord persé een foto van een tante van mij wil maken voor de Voorlichtingsdienst, dan zeg ik, laat hij dan naar St.Cruz gaan en daar een lief iemand van hem laten portretteren.

De heer A.Werleman vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt gesteund door de heren Th.J.Figaroa en F.B.Tromp.

Post 186K wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Voor stemmen de leden: J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M. Leonardo, E.R.Finck en W.C.Anslijn.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes, C.A.Eman en Th.J.Figaroa.

De heer O.S.Henriquez was tijdens de stemming niet in de zaal aanwezig.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:
188A, 190, 196A, 210, 244, 248, 290A, 318, 330, 370, 370A, 370B, 396, 400, 420, 420A, 428, 440, 448, 470, 474, 490, 492, 508, 530, 534, 560A, 568, 584, 584A, 590, 640, 668, 696, 732, 736, 756, 770, 774, 800, 802, 804, 806, 820, 842, 844, 846, 860, 882, 900, 902, 922, 926, 940, 946, 968, en 976.

Post 980.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, is deze post niet te hoog?

De VOORZITTER: Deze post houdt verband met de verhoging van de duurtetoeslagen.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, we hebben daar reeds in de afdelingen over gesproken. Het is n.l. zo, dat wij alle bezoldigingsposten in de begroting in een keer in verband met de verhogingen van de duurtetoeslag met 5% hebben verhoogd, ongeacht het feit of van de ene post dit jaar minder gebruik wordt gemaakt dan van de andere. Dat gaat altijd zo, dan wordt aan het einde van het dienstjaar een begrotingswijziging ingediend waarbij alle

posten, voor zover de credieten niet zijn besteed, worden verlaagd. Dat hebben we vanavond gedaan ten aanzien van de begroting voor 1955. Het gaat bij deze post om het salaris van de ambtenaar van het Bureau voor Welvaartszorg. Deze is nog niet aangekomen, er is dus crediet voor vele maanden salaris wat niet wordt gebruikt. Zo zijn er nog andere posten. Dit wordt later in één begrotingswijziging gerectificeerd.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, men doet dit voor bedragen, waarvan men niet weet wat er mede gaat gebeuren, maar van dit bedrag weten we, dat het niet meer gebruikt zal worden. Een suppletoire begroting is er om de hoofdbegroting in overeenstemming met de werkelijkheid te brengen. Nu zien wij, dat bedragen als dit toch op de begroting worden geplaatst. Dit geeft een verkeerd beeld van wat we op de begroting kunnen brengen. Ik vind dat niet goed, Mijnheer de Voorzitter. Als men weet, dat iets fout is, moet men dat verbeteren.

De VOORZITTER: Maar het is niet onmogelijk, dat deze man nog van het jaar benoemd wordt.

De heer Th.J.FIGAROA: Maar dan kan hij nooit f. 1090,-- krijgen voor 5% salarisverhoging.

De VOORZITTER: Maar hoeveel moet er dan af? Dat kan niet bij benadering gezegd worden.

De heer Th.J.FIGAROA: Dat had uitgerekend kunnen worden; ik heb dat opgemerkt in de vergadering van de afdelingen. Maar ik geloof dat heel deze suppletoire begroting en al die wijzigingen maar illusoir zijn en geen werkelijkheid.

Post 980 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aange-

nomen de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:

1006, 1040, 1070, 1120, 1154, 1164, 1170, 1190, 1194, 1224, 1246, 1248, 1260, 1294, 1304, 1328, 1336, 1338, 1344A, 1346, 1348, 1376, 1392, 1414A, 1444A, 1450, 1450A,

Titel B. Kapitaaldienst.

Ontvangsten:

1A, 3F, 9, 15 en 21, zoals gewijzigd bij Nota van Wijzigingen.

Post B-23.

De heer A.Werleman vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt gesteund door de leden Th.J.Figaroa en F.B.Tromp.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet, of dit de bedoeling is, maar dit is geen uitgaafpost. Het is de heer Werleman natuurlijk te doen om alleen de uitgaafposten in stemming te brengen.

De heer Th.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, we willen stemmen over de ontvangsten èn uitgaven.

De VOORZITTER: Dus U wilt er niets voor uitgeven, maar ook niets van ontvangen. We marchanderen niet!

Post B-23 wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H. Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly en P.Croes.

Tegen stemmen de leden: D.G.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp en J.A.Croes.

De Voorzitter verlaat de zaal; de heer P.Croes, Gedeputeerde neemt het voorzitterschap over.

De heer P.CROES, Voorzitter: Het voorstel van de heer Figaroa is verworpen met 14 stemmen tegen en 6 stemmen vóór.

De heer C.A.EMAN: Er was geen voorstel van de heer Figaroa, dat in stemming werd gebracht.

De heer P.CROES, Voorzitter: Pardon, Post B-23 is aangenomen met 14 stemmen voor en 6 stemmen tegen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging van de posten en/of de nieuwe posten:

25A, 25B, 27, 27H, 29, 33A, 35, 37 en

Uitgaven:

6B.

Post 12C.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt gesteund door de leden A.Werleman en F.B.Tromp.

Post 12C wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.R. Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly en P.Croes.

Tegen stemmen de leden: D.G.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp en J.A.Croes.

De heer L.C.Kwartsz, Gezaghebber, neemt het voorzitterschap van de heer P.Croes, Gedeputeerde, over.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen de wijziging op de post en/of de nieuwe post:

18A.

Post 38.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, op onze vraag waar het verschil van f. 60.000,-- gebleven is tussen de geraamde en opgevoerde bedragen, wordt ons geantwoord, dat dit gebruikt is voor vervanging van een 6-duims leiding van Balashi naar Mondi Fierno door een 8-duims leiding. Moest het crediet voor deze vervanging niet op de begroting komen? Of is het op deze post dat de reizen van de Gedeputeerde voor de waterplannen worden geboekt? Dat wil ik graag weten. Want ik geloof, dat de aanleg van deze leiding op de kapitaaldienst van de begroting moet komen en niet moet worden afgetrokken van de post voor uitbreiding van het distributienet binnen het verzorgingsgebied. Ik weet niet of deze buisleiding ook op de uitbreidingsplannen voorkomt, want ik heb zo juist de heer Henriquez horen zeggen, dat als men een leiding naar de Lago gaat aanleggen, deze op de kapitaaldienst van de begroting zal worden gevraagd. Dat begrijp ik niet, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Bedoelt U de leiding van de "waterplant" naar Urataka?

De heer Th.J.FIGAROA: Van Balashi naar Mondi Fierno.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Er is verschil, Mijnheer de Voorzitter, tussen de pijpleidingen ten behoeve van het bedrijf zelf en de pijpleidingen naar de afnemers. De pijpleiding van de fabriek naar de reservoirs valt onder de fabriek, de pijpleidingen naar de afnemers vallen onder distributie.

De heer Th.J.FIGAROA: Maar ik meen te weten, dat de meeste van die pijpleidingen in vroegere jaren op de gewone dienst voorkwamen en in de prijs van het water werden berekend. Kijkt U maar wat er in 1953 op de begroting staat.

De VOORZITTER: Heeft U bezwaar tegen deze post?

De heer Th.J.FIGAROA: Zeker, ik ben er tegen.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, voor U verder gaat, post B-35 werd zonder meer aangenomen, maar is daar geen wijziging op?

De VOORZITTER: Ja inderdaad, dan moet U opletten, Mijnheer Werleman.

De heer Th.J.FIGAROA: Neen, het is de plicht van de Voorzitter om daar op te letten.

Post B-35 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen, zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging op de posten en/of de nieuwe posten:
38.

Post B - 38A.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wordt gesteund door de heren F.B.Tromp en A.Werleman.

Post B - 38A wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E.Fanegte, F.S.Kelly en P.Croes.

Tegen stemmen de leden:Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijzigingen op de posten en/of de nieuwe posten:
58C, opgebracht bij Nota van Wijzigingen, 62 en 64.

Post B - 72A.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en A.Werleman.

Post B - 72A wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M. Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H. Lake, D.C.Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia en A.I.W.Wijngaarde.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijziging op de posten en/of de nieuwe posten:

76.

Post B - 76 C.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wordt ondersteund door de heren F.B.Tromp en A.Werleman.

Post B - 76C wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Mathew, I.E. Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez en E.O.Petronia.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes en C.A.Eman.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijzigingen op de posten en/of de nieuwe posten:

76D, 78A, 82A, 82B,

Titel C. Reserve-, Kas- en Verrekendienst.

Ontvangsten:

1 en 17.

Post C - 17A.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en A.Werleman.

Post C - 17A wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C. Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde en F.V.Laclé.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G. Croes, C.A.Eman en Th.J.Figaroa.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijzigingen op de posten en/of de nieuwe posten: 25, 47, 115, 133, 141, 147, 151, 161, 171, 181, 191, 201, 211, 221, 245 en 255.

Post C - 2.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp, en A.Werleman.

Post C - 2 wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O. Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon, J.M.Leonardo, E. R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C.Math[e]w en I.E.Faneyte.

Tegen stemmen de leden:F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G.Croes, C.A.Ema[n] Th.J.Figaroa en A.Werleman.

Post C - 2A.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wor[dt] ondersteund door de leden F.B.Tromp en A.Werleman.

Post C - 2A wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: E.R.Finck, W.C.Anslijn, J.H.Lake, D.C. Mathew, I.E.Faneyte, F.S.Kelly, P.Croes, O.S.Henriquez, E.O.Petronia, A.I.W.Wijngaarde, F.V.Laclé, O.Croes, J.R.L.Beaujon en J.M.Leonardo.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, J.A.Croes, D.G. Croes, C.A.Eman en Th.J.Figaroa.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de wijzigingen op de posten en/of de nieuwe posten: 12, zoals gewijzigd bij Nota van Wijzigingen, 14, zoals gewijzigd bij Nota van Wijzigingen, 20, 22, 24, 34, 112, 130, 140, 146, 150, 160, 172, 182, 190, 200, 210, 220, 240, 250,

alsmede het ontwerp in zijn geheel.

De Voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van

De Voorzitter,

De Secretaris,